

Program studiów

Kierunku: Położnictwo obowiązujący od r.a.:2022/2023

Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Część A. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW

1. Koncepcja kształcenia (zgodna ze strategią Uniwersytetu oraz zapotrzebowaniem społeczno-gospodarczym, uwzględniająca przyporządkowanie kierunku do dyscypliny lub dyscyplin, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)

Na kierunku położnictwo kształcą się przyszłe położne/położnicy, których zadaniem jest troska o zdrowie i życie ludzkie. Studentom przekazywane są umiejętności samodzielnego, krytycznego myślenia, swobody dyskusji, a przede wszystkim poszanowania takich wartości, jak humanizm i godność człowieka. Na kierunku położnictwo kształcimy studentów w oparciu o Standardy Kształcenia oraz zgodnie z zaleceniami Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, kładąc duży nacisk na efekty kształcenia. Przy tworzeniu programu studiów wykorzystano najlepsze wzorce krajowe i zagraniczne. Kształcenie odbywa się w różnych, dostosowanych do potrzeb formach studiów (wykłady, seminaria, ćwiczenia, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe) w oparciu o kadrę specjalistów posiadających doświadczenia praktyczne we współpracy z zakładami opieki zdrowotnej. Nasza oferta edukacyjna konsultowana jest z szeroko pojętym otoczeniem społecznym – mieszkańcami regionu, władzami, podmiotami społecznymi i gospodarczymi (interesariusze zewnętrzni). Kształcenie na kierunku położnictwo daje podstawę do zapewnienia wszechstronnej edukacji zawodowej studentów, umożliwiającej zdobycie wysokich kompetencji zawodowych, profesjonalizmu w działaniu praktycznym, co stanowi atrybut podczas zatrudniania absolwentów, tak na rynku lokalnym, w kraju, jak i za granicą. Absolwenci kierunku położnictwo przygotowani są do pracy zawodowej na najwyższym poziomie. Podejmują pracę w placówkach ochrony zdrowia świadcząc usługi zdrowotne na rzecz społeczności, w której pracują. Zasadniczą misją Uniwersytetu Medycznego jest odkrywanie i rozpowszechnianie wiedzy poprzez badania naukowe w zakresie szeroko rozumianych nauk o życiu, kształcenie kadr medycznych z wykorzystaniem nowoczesnych metod nauczania, wreszcie dbałość o stan zdrowia mieszkańców Poznania, Wielkopolski, a także całego kraju. Zgodnie z misją Uniwersytetu Medycznego, na Wydziale Nauk o Zdrowiu, gdzie realizowane są zajęcia dydaktyczne na kierunku położnictwo, prowadzone są badania naukowe, poszerzające i wytyczające nowe kierunki i pola badawcze. Prowadzone są programy wymiany krajowej, jak i międzynarodowej w zakresie wyjazdów studentów na programy stypendialne, z zachowaniem zasad dobrej praktyki oraz wolności badań naukowych.

2. Ogólne cele kształcenia (w tym uzasadnienie utworzenia/prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu)

Celem kształcenia jest przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodu położnej. Absolwent kierunku Położnictwo studiów pierwszego stopnia posiada ogólną wiedzę medyczną oraz wiedzę

szczegółową z zakresu położnictwa, ginekologii, neonatologii, nauk humanistycznych i społecznych. Posiada także umiejętności w zakresie wykonywania świadczeń zdrowotnych wobec: kobiety i jej rodziny; kobiety ciężarnej; kobiety rodzącej oraz położnicy i noworodka w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i profesjonalnej opieki położniczo-ginekologicznej – przedkoncepcyjnej, prenatalnej, perinatalnej oraz w okresie przekwitania i senu. Kolejnym nadrzędnym celem jest przygotowanie absolwenta do samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego podejścia do pacjenta uwzględniającego poszanowanie i respektowanie jego praw.

3. Sylwetka absolwenta (opis kwalifikacji absolwenta w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się)

Dyplom licencjata położnictwa uzyskuje absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku położnictwo, który:

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) specjalistyczną problematykę z zakresu położnictwa, neonatologii i ginekologii;
- 2) rozwój, budowę i funkcje organizmu człowieka w warunkach prawidłowych i patologicznych;
- 3) etiologię, patomechanizm, objawy, przebieg i sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutyczno-opiekuńczego w wybranych jednostkach chorobowych w chorobach wewnętrznych, chirurgii, pediatrii i psychiatrii;
- 4) uwarunkowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego;
- 5) system opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 6) zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- 7) modele opieki położniczej nad kobietą w każdym okresie życia i stanie zdrowia;
- 8) etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu położnej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) udzielać świadczeń zdrowotnych w przypadku: kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz kobiety chorej ginekologicznie, w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i profesjonalnej opieki położniczo-ginekologicznej, prekonceptyjnej, prenatalnej, perinatalnej, a także w przypadku kobiety w okresie przekwitania i senu;
- 2) rozpoznawać ciążę, sprawować opiekę nad kobietą w ciąży fizjologicznej i wykonywać badania niezbędne do monitorowania jej przebiegu;
- 3) samodzielnie prowadzić i przyjmować poród fizjologiczny (w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych) i poród z położenia miednicowego, także z nacięciem i szyciem krocza;
- 4) monitorować płód z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od

normy u matki i dziecka w okresie ciąży, porodu i połogu;

5) podejmować do czasu przybycia lekarza konieczne działania w sytuacjach nagłych, w tym ręcznie wydobyć łożysko i ręcznie zbadać macicę;

6) sprawować opiekę nad matką i noworodkiem, promując karmienie naturalne, monitorując przebieg okresu poporodowego oraz badając noworodka, a także podejmując w sytuacjach nagłych wszelkie niezbędne działania, w tym natychmiastową reanimację;

7) sprawować opiekę ginekologiczno-położniczą nad kobietą;

8) prowadzić działalność edukacyjno-zdrowotną w zakresie przygotowania do życia w rodzinie, metod planowania rodziny, ochrony macierzyństwa i ojcostwa, przygotowania do rodzicielstwa i urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia, w tym poradnictwem laktacyjnym, oraz prowadzić profilaktykę chorób kobiecych i patologii położniczych;

9) udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej;

10) przeprowadzać badanie podmiotowe i przedmiotowe w celu postawienia diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej;

11) wystawiać recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne, niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;

12) decydować o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;

13) samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach;

14) dokonywać analizy jakości opieki położniczo-neonatologicznej i ginekologicznej;

15) organizować pracę własną i podległego personelu oraz współpracować w zespołach opieki zdrowotnej.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;

2) przestrzegania praw pacjenta;

3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;

4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;

5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;

6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;

7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Absolwent studiów pierwszego stopnia na kierunku położnictwo jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

4. Nazwa kierunku studiów (adekwatna do zakładanych efektów uczenia się)

Położnictwo

5. Poziom studiów (studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia inżynierskie)

Studia pierwszego stopnia

6. Forma lub formy studiów (studia na tym samym kierunku studiów, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej powinny umożliwić studentowi uzyskanie tych samych efektów uczenia się)

Stacjonarne

7. Profil studiów (ogólnoakademicki lub praktyczny)

Praktyczny

8. Przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny lub dyscyplin (do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)

100%					
DYSCYPLINA 1 WIODĄCA	%	DYSCYPLINA 2	%	DYSCYPLINA 3	%
Nauki Medyczne	85	Nauki o Zdrowiu	15		

9. Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata

Odporność na stres
Samodzielność i inicjatywa
Umiejętność organizacji pracy własnej
Zdolności analityczne
Umiejętność poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji
Budowanie relacji z pacjentem
Komunikatywność, empatia
Nastawienie na współpracę
Umiejętność rozwiązywania problemów

10. Kryteria kwalifikowania kandydatów oraz przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego

Kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia I stopnia kierunku Położnictwo powinni spełniać kryteria zawarte w aktualnej Uchwale Senatu Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, określającej warunki i tryb rekrutacji na studia w danym roku akademickim.

11. Zasady i warunki ukończenia studiów

Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu ukończenia studiów jest:

- 1) uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów,
- 2) złożenie egzaminu dyplomowego,
- 3) pozytywna ocena pracy dyplomowej.

12. Możliwości zatrudnienia (typowe miejsca pracy) i kontynuacji kształcenia przez absolwentów

Absolwent po uzyskaniu prawa wykonywania zawodu położnej realizuje swoje zadania zawodowe w Polsce i państwach Unii Europejskiej w:

- pionie opieki położniczo-ginekologicznej i neonatologicznej w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej; w tym w lecznictwie zamkniętym oraz specjalistycznej ambulatoryjnej i podstawowej opiece zdrowotnej, w ramach praktyki indywidualnej i grupowej;
- w szpitalach i klinikach: w sali porodowej, w oddziałach: położniczym, patologii ciąży, ginekologicznym, onkologii ginekologicznej, neonatologicznym, patologii noworodka, sali operacyjnej położniczo-ginekologicznej;
- specjalistycznej ambulatoryjnej i podstawowej opiece zdrowotnej: domy narodzin, poradnie: ginekologiczno-położnicze, onkologii ginekologicznej, patologii ciąży, okresu przekwitania, profilaktyki chorób piersi, endokrynologiczno-ginekologiczna, leczenia niepłodności, seksuologiczne, neonatologiczne, laktacyjne, promocji zdrowia;
- szkołach rodzenia;
- placówkach opiekuńczo-wychowawczych-żłobki

Kontynuacja kształcenia:

absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia na kierunku Położnictwo lub Zdrowie Publiczne, a po rozpoczęciu pracy zawodowej - do podjęcia różnych form kształcenia podyplomowego (szkolenia specjalizacyjne, kursy specjalistyczne, kwalifikacyjne i doksztalające).

13. Praktyki zawodowe (zasady i forma odbywania praktyk zawodowych, jeśli program je przewiduje)

Szczegółowe zasady i formy odbywania studenckich praktyk zawodowych ustalane są na wydziale uczelni. Wymiar praktyk dla kierunku studiów określa rozporządzenie w sprawie standardów nauczania dla poszczególnych kierunków i poziomów kształcenia. Praktyki są prowadzone w grupach. Liczba studentów w grupie powinna umożliwiać realizację programu praktyk, uwzględnić uwarunkowania merytoryczne oraz względy bezpieczeństwa. Wydział organizuje praktyki, w ramach zawartych przez Uczelnię porozumień z podmiotami na realizację praktyk. Praktyki mogą być realizowane w miejscowości będącej siedzibą i bazą Uczelni, w stałym miejscu zamieszkania studenta lub w innym miejscu, także za granicą. Dopuszcza się możliwość odbycia praktyki indywidualnie zorganizowanej przez studenta, poza jednostkami wyznaczonymi przez Uczelnię.

Student indywidualnie organizujący praktykę w wybranym przez siebie podmiocie, w kraju lub za granicą, musi uzyskać zgodę opiekuna praktyk. Podstawą wyrażenia zgody na indywidualne organizowanie przez studenta praktyki, jest złożenie wniosku. Porozumienia z podmiotami, w których odbywają się indywidualnie zorganizowane przez studenta praktyki, zawierane są bez zobowiązań finansowych ze strony Uczelni. Praktyki zawodowe są realizowane pod kierunkiem osoby prowadzącej praktykę (położną), pracownika danego przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego. Nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk w uczelni.

Część B. INFORMACJE PODSTAWOWE O KIERUNKU

1. Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: licencjat

2. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji: VI

3. Liczba semestrów: 6

4. łączna liczba punktów ECTS: 184

5. łączna liczba godzin zajęć: 4886

6. łączna liczba pkt ECTS zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli:

łączna Liczba ECTS z bezp. udziałem nauczycieli	% ECTS z bezp. udziałem nauczycieli w łącznej liczbie ECTS programu studiów
148,31	80,6%

7. Liczba punktów ECTS zajęć z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych (min. 5 pkt. ECTS w przypadku kierunku przyporządkowanego do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż nauki humanistyczne i społeczne):15

8. Wymiar oraz liczbę punktów ECTS praktyk zawodowych (jeżeli program je przewiduje):

ECTS	Wymiar (liczba godzin)
46	1200

Część C. INFORMACJE SZCZEGÓLWE O KIERUNKU

1. Efekty uczenia się (jednakowe dla obu form studiów)

Lp.	Symbol efektu uczenia się	Treść kierunkowego efektu uczenia się	Odniesienie do charakterystyk PRK
WIEDZA – w zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie			
1	A.W1.	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, grzbiet, szyja, głowa) oraz czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy i narządy zmysłów, powłoka wspólna, krążenie maczyno-płodowe), w tym różnice w budowie ciała człowieka dorosłego, niemowlęcia i noworodka;	
2	A.W2.	budowę i funkcjonowanie miednicy kostnej i mięśni dna miednicy jako kanału rodowego;	
3	A.W3.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;	
4	A.W4.	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy oraz zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy;	
5	A.W5.	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego;	
6	A.W6.	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu;	
7	A.W7.	fizjologię rozrodu i laktacji;	
8	A.W8.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu;	
9	A.W9.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu krążenia, układu oddechowego, układu trawiennego, układu hormonalnego, układu metabolicznego, układu moczowo-płciowego i układu nerwowego;	
10	A.W10.	czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne;	
11	A.W11.	procesy spermatogenezy, spermiogenezy i owogenezy, zaplemnienia i zapłodnienia;	
12	A.W12.	stadia rozwoju zarodka ludzkiego, budowę i czynność błon płodowych i łożyska oraz etapy rozwoju poszczególnych narządów;	
13	A.W13.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;	
14	A.W14.	budowę chromosomów oraz molekularne podłoże mutagenezy;	
15	A.W15.	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej;	
16	A.W16.	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie i jej znaczenie w diagnostyce prenatalnej;	
17	A.W17.	podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne);	
18	A.W18.	rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i w płynach ustrojowych;	
19	A.W19.	mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie;	
20	A.W20.	wpływ na organizm czynników zewnętrznych takich jak: temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne i promieniowanie jonizujące;	
21	A.W21.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej;	
22	A.W22.	klasyfikację drobnoustrojów, z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka;	
23	A.W23.	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania oraz powodowane przez nie przemiany w ustroju zależne od wieku, a także ich działania uboczne;	
24	A.W24.	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	
25	A.W25.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	
26	A.W26.	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, oraz procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;	

27	A.W27.	podstawowe zasady farmakoterapii;	
28	A.W28.	zasady farmakoterapii i fitoterapii w położnictwie, neonatologii i ginekologii oraz wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią, w tym teratogenne i embriotoksyczne działanie leków;	
29	A.W29.	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	
30	A.W30.	zasady leczenia krwi i środkami krwiozastępczymi;	
31	A.W31.	metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej.	
32	B.W1.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe mi zaburzone;	
33	B.W2.	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych;	
34	B.W3.	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości;	
35	B.W4.	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe;	
36	B.W5.	podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii prenatalnej i prokreacyjnej;	
37	B.W6.	etapy rozwoju dziecka od poczęcia do narodzin, czynniki psychospołeczne warunkujące jego rozwój w okresie prenatalnym i czynniki sprzyjające tworzeniu się więzi rodziców z dzieckiem poczętym;	
38	B.W7.	psychospołeczne aspekty kolejnych okresów w życiu kobiety od pokwitania do senu;	
39	B.W8.	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej;	
40	B.W9.	specyficzne problemy występujące w poszczególnych okresach życia kobiety (okres dojrzewania, okołoporodowy, klimakterium), szczególnie wynikające z barier w komunikowaniu się;	
41	B.W10.	techniki redukowania lęku, metody relaksacji i mechanizmy powstawania, działania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	
42	B.W11.	pojęcia i zasady funkcjonowania: rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu;	
43	B.W12.	wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych;	
44	B.W13.	zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu;	
45	B.W14.	pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej;	
46	B.W15.	zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć;	
47	B.W16.	społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności i ciąży niepożądananej oraz problemy małoletnich i samotnych matek;	
48	B.W17.	podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania jako zjawiska społecznego (chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania);	
49	B.W18.	metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i osób dorosłych;	
50	B.W19.	podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w życiu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;	
51	B.W20.	podstawowe regulacje prawne z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz wybrane trendy w polityce ochrony zdrowia w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	
52	B.W21.	podstawy prawne wykonywania zawodu położnej, w tym prawa i obowiązki położnej, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków;	
53	B.W22.	zasady odpowiedzialności karnej, cywilnej, pracowniczej i zawodowej związanej z wykonywaniem zawodu położnej;	
54	B.W23.	prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta i prawa kobiety rodzącej;	
55	B.W24.	zadania z zakresu zdrowia publicznego;	
56	B.W25.	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego;	
57	B.W26.	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby;	
58	B.W27.	istotę profilaktyki i prewencji chorób;	
59	B.W28.	zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	
60	B.W29.	swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;	
61	B.W30.	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne: chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF).	

62	C.W1.	status i istotę zawodu położnej, rolę zawodową położnej w ujęciu historycznym i współczesnym oraz uwarunkowania rozwoju zawodu położnej;	
63	C.W2.	rolę, funkcje zawodowe i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia oraz nad jej dzieckiem i rodziną;	
64	C.W3.	rolę położnej w zespole interdyscyplinarnym w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia;	
65	C.W4.	istotę opieki pielęgniarstwa i położniczej opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Dorothea Orem, Betty Neuman, Callista Roy, Madeleine Leininger, Ramona Mercer, Aaron Beck);	
66	C.W5.	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania przez położną podstawowych czynności pielęgniarstwa, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;	
67	C.W6.	metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w pracy położnej, w specjalistycznej opiece nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie połogu i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie;	
68	C.W7.	zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w celu zapobiegania zakażeniom szpitalnym;	
69	C.W8.	zasady dokumentowania stanu zdrowia i prowadzenia dokumentacji medycznej;	
70	C.W9.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej;	
71	C.W10.	problematykę etyki normatywnej, w tym aksjologii wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy położnej;	
72	C.W11.	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy położnej;	
73	C.W12.	treść kodeksu etyki zawodowej pielęgniarstwa i położnej;	
74	C.W13.	problemy bioetyczne w aspekcie: sztucznej prokreacji, transplantacji, eksperymentów medycznych (np. klonowanie embryonów ludzkich) i eutanazji;	
75	C.W14.	zasady promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej;	
76	C.W15.	zadania położnej w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia;	
77	C.W16.	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym;	
78	C.W17.	organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań położnej i innych pracowników ochrony zdrowia;	
79	C.W18.	kompetencje położnej podstawowej opieki zdrowotnej oraz warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń położniczych w podstawowej opiece zdrowotnej;	
80	C.W19.	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku oraz żywienia dojelitowego i pozajelitowego;	
81	C.W20.	zasady żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży oraz zasady żywienia noworodków i niemowląt;	
82	C.W21.	zasady leczenia dietetycznego i powikłania dietoterapii;	
83	C.W22.	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	
84	C.W23.	pojęcie stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;	
85	C.W24.	regulacje prawne dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwa i położnej;	
86	C.W25.	podstawowe metody organizacji opieki położniczej i ich znaczenie dla jakości tej opieki;	
87	C.W26.	etapy planowania pracy własnej i podległego personelu;	
88	C.W27.	możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego;	
89	C.W28.	problematykę jakości w opiece zdrowotnej;	
90	C.W29.	zasady prowadzenia i dokumentowania badania podmiotowego i przedmiotowego;	
91	C.W30.	metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego, ze szczególnym uwzględnieniem kobiety i noworodka, dla potrzeb opieki położniczej;	
92	C.W31.	sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	
93	C.W32.	znaczenie wyników badania podmiotowego i przedmiotowego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki położniczej;	
94	C.W33.	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, w tym zakażeń szpitalnych, z uwzględnieniem źródeł i rezerwuaru drobnoustrojów w środowisku pozaszpitalnym i szpitalnym, w tym dróg ich	

		szerzenia;	
95	C.W34.	sposoby kontroli szerzenia się i zwalczania zakażeń szpitalnych;	
96	C.W35.	mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu krwi, zakażeniu ogólnoustrojowym, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu dróg moczowych i zakażeniu miejsca operowanego;	
97	C.W36.	zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzinowych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania;	
98	C.W37.	metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych;	
99	C.W38.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta;	
100	C.W39.	zasady komunikacji z pacjentem niesłyszącym;	
101	C.W40.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu;	
102	C.W41.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu;	
103	C.W42.	rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety;	
104	C.W43.	proces podejmowania decyzji w zespole;	
105	C.W44.	metody samooceny pracy zespołu;	
106	C.W45.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole.	
107	D.W1.	zasady opieki położniczej podczas porodu fizjologicznego, porodu przedwczesnego i porodu patologicznego oraz zasady prowadzenia i przyjmowania porodu w warunkach pozaszpitalnych;	
108	D.W2.	mechanizmy porodów w położeniu podłużnym główkowym, w ułożeniach odgięciowych, przy nieprawidłowym ułożeniu główki (asynklytizm przedni itylny), w położeniach miednicowych, przy nieprawidłowej budowie miednicy kostnej i porodów bliźniaczych;	
109	D.W3.	niefarmakologiczne i farmakologiczne metody indukcji i stymulacji czynności skurczowej;	
110	D.W4.	zadania położnej podczas porodu o nieprawidłowym przebiegu i porodu zabiegowego;	
111	D.W5.	zasady postępowania w sytuacjach nagłych w opiece okołoporodowej (krwotoki położnicze, dystocja barkowa, wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu);	
112	D.W6.	zasady psychoprofilaktyki porodu, ze szczególnym uwzględnieniem metod łagodzenia bólu porodowego;	
113	D.W7.	standardy prowadzenia porodu przez położną zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi;	
114	D.W8.	zasady opieki nad noworodkiem po porodzie;	
115	D.W9.	zadania położnej w monitorowaniu ciąży fizjologicznej i ocenie ryzyka położniczego;	
116	D.W10.	etiologię, patogenezę, metody diagnostyczne, leczenie i postępowanie pielęgnacyjno-polożnicze w patologicznym przebiegu ciąży i porodu;	
117	D.W11.	zasady monitorowania i metody oceny dobrostanu płodu w ciąży o przebiegu fizjologicznym, o nieprawidłowym czasie trwania oraz w wybranych stanach klinicznych matki i płodu, a także wydolności łożyska, oraz udział położnej w procesie diagnostyki w okresie okołoporodowym;	
118	D.W12.	rekomendacje, wytyczne i algorytm postępowania diagnostycznego i profilaktyczno-leczniczego oraz standardy sprawowania opieki położniczej nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą, kobietą w okresie porodu oraz patomechanizm, diagnostykę i sposoby terapii w przebiegu ciąży, porodu i porodu w przypadku współistnienia chorób niepołożniczych, chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę oraz zaburzeń psychicznych;	
119	D.W13.	udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży, porodu i porodu oraz występowania chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych;	
120	D.W14.	definicję porodu prawidłowego i nieprawidłowego oraz zakres opieki sprawowanej przez położną nad kobietą w okresie porodu, noworodkiem i ich rodziną;	
121	D.W15.	proces laktacji i czynniki ryzyka niepowodzeń w karmieniu piersią;	
122	D.W16.	działania edukacyjne dotyczące promocji karmienia piersią i rozwiązywania problemów laktacyjnych;	
123	D.W17.	zasady postępowania w sytuacjach nagłych występujących podczas ciąży, porodu i porodu oraz udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru położniczego;	
124	D.W18.	metody diagnostyczne w położnictwie oraz zadania położnej w przygotowaniu pacjentki i sprzętu do ich stosowania;	

125	D.W19.	wpływ chorób zakaźnych i infekcyjnych na płodność kobiety, zasady profilaktyki nieswoistej i swoistej chorób zakaźnych, stosowanej u kobiet w okresie ciąży i porodu, mechanizmy zakażenia płodu w przebiegu chorób bakteryjnych, pasożytniczych i wirusowych oraz wytyczne dotyczące postępowania z kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i noworodkiem w przypadku wystąpienia takich chorób;	
126	D.W20.	wskazania do poradnictwa genetycznego i zakres diagnostyki wewnątrzmacicznej płodu;	
127	D.W21.	techniki wspomaganego rozrodu i zasady monitorowania ciąży po zapłodnieniu pozaustrojowym;	
128	D.W22.	przyczyny krwawienia w pierwszej i drugiej połowie ciąży oraz zasady postępowania we wstrząsie i koagulopatii w położnictwie;	
129	D.W23.	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w różnych okresach jej życia i nieprawidłowości w budowie narządów płciowych;	
130	D.W24.	prawidłowy przebieg cyklu miesięczkowego i jego zaburzenia;	
131	D.W25.	naturalne metody regulacji poczęć i rodzaje antykoncepcji;	
132	D.W26.	granice norm i patologii seksualnych oraz zaburzenia seksualne występujące u kobiet w okresie rozrodczym;	
133	D.W27.	cele i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz rolę położnej w opiece prekoncepcyjnej;	
134	D.W28.	czynniki wpływające na płodność kobiety i mężczyzny oraz metody diagnozowania i leczenia niepłodności;	
135	D.W29.	etiologię dysfunkcji mięśni dna miednicy oraz zasady profilaktyki zaburzeń statyki narządu rodno i nietrzymania moczu;	
136	D.W30.	postępowanie diagnostyczne, lecznicze i pielęgnacyjne u pacjentek ze stanami zapalnymi narządów rodnych, chorobami przenoszonymi drogą płciową, zaburzeniami statyki narządu rodno i wysiłkowym nietrzymaniem moczu;	
137	D.W31.	zasady postępowania z pacjentką przed przeprowadzeniem zabiegów ginekologicznych i po ich przeprowadzeniu oraz w trakcie radioterapii i chemioterapii, a także rolę i zadania położnej w tym zakresie;	
138	D.W32.	zmiany zachodzące w organizmie kobiety w okresie menopauzy;	
139	D.W33.	udział położnej w badaniach diagnostycznych pacjentek z chorobami ginekologicznymi i ze zmianami w gruczole piersiowym;	
140	D.W34.	etiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego oraz postępowanie leczniczo-pielęgnacyjne i rehabilitacyjne w tych chorobach;	
141	D.W35.	charakterystykę poszczególnych nowotworów narządu rodno pod względem etiologii, rozpoznania histopatologicznego, objawów klinicznych, podziału na stopnie kliniczne według Międzynarodowej Federacji Ginekologów i Położników (International Federation of Gynecology and Obstetrics, FIGO) oraz zaawansowania nowotworu według klasyfikacji TNM (tumor modus metastases);	
142	D.W36.	zasady i programy profilaktyki chorób nowotworowych narządu rodno i piersi;	
143	D.W37.	czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny;	
144	D.W38.	patofizjologię i objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka i wcześniaka oraz żywienie i specyfikę opieki nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości i stanu klinicznego;	
145	D.W39.	zasady pielęgnowania noworodka zdrowego, chorego oraz z wadami i urazami okołoporodowymi, w tym noworodka pacjentki chorej na AIDS lub zakażonej wirusem HIV;	
146	D.W40.	zasady prowadzenia fototerapii i tlenoterapii noworodka;	
147	D.W41.	zasady organizacji opieki neonatologicznej i intensywnego nadzoru nad noworodkiem;	
148	D.W42.	działania profilaktyczne podejmowane wobec osób w wieku rozwojowym, z uwzględnieniem noworodków i niemowląt;	
149	D.W43.	metody diagnostyczne i terapeutyczne chorób wieku rozwojowego;	
150	D.W44.	zasady racjonalnego żywienia dziecka i zaburzenia w odżywianiu;	
151	D.W45.	metody oceny rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka;	
152	D.W46.	zasady opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych;	
153	D.W47.	zasady udzielania pierwszej pomocy w oparzeniach i sposoby pielęgnowania rany oparzeniowej;	
154	D.W48.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowania oraz zasady opieki pielęgniarskiej w najczęstszych chorobach układów i narządów organizmu;	

155	D.W49.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecenia oraz zasady wykonywania badania elektrokardiograficznego;	
156	D.W50.	właściwości grup leków oraz ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta z różnymi chorobami, a także w zależności od jego wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	
157	D.W51.	czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne i profilaktykę zakażeń chirurgicznych;	
158	D.W52.	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz specyfikę pracy na bloku operacyjnym, a także zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;	
159	D.W53.	zasady opieki nad pacjentem z przetoką jelitową i moczową oraz pacjentem objętym terapią żywieniową;	
160	D.W54.	zasady postępowania z kobietą ciężarną z urazem, zakażeniem tkanek miękkich i chorobami chirurgicznymi;	
161	D.W55.	etiopatogenezę, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senium;	
162	D.W56.	zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji poronienia, urodzenia dziecka martwego, z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorego;	
163	D.W57.	psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia;	
164	D.W58.	zasady resuscytacji krążeniowo-oddechowej;	
165	D.W59.	zasady prowadzenia intensywnej opieki medycznej bezprzryądowej i przrządowej;	
166	D.W60.	farmakologiczne sposoby łagodzenia bólu porodowego;	
167	D.W61.	metody rehabilitacji i fizjoterapii stosowane w ginekologii, położnictwie i neonatologii;	
168	D.W62.	rolę i zadania położnej oraz instytucji rządowych i pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami;	
169	D.W63.	zasady usprawniania pacjentek po operacjach ginekologicznych;	
170	D.W64.	zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne;	
171	D.W65.	procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych;	
172	D.W66.	zasady udzielania pierwszej pomocy i algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanego podtrzymywania życia (Advanced Life Support, ALS);	
173	D.W67.	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty położnictwa;	
174	D.W68.	metody i techniki prowadzenia badań naukowych;	
175	D.W69.	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.	
UMIĘJĘTNOŚCI- w zakresie umiejętności absolwent potrafi			
176	A.U1.	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym i wykorzystywać znajomość topografii narządów oraz wykazywać różnice w budowie noworodka, niemowlęcia i człowieka dorosłego;	
177	A.U2.	opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu jako całości w sytuacji zaburzenia jego homeostazy oraz interpretować fizjologiczne procesy, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych;	
178	A.U3.	łączyć obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów;	
179	A.U4.	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;	
180	A.U5.	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób oraz diagnostyce prenatalnej;	
181	A.U6.	współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki;	
182	A.U7.	rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy i cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych;	
183	A.U8.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych, ze szczególnym uwzględnieniem okresu ciąży i karmienia piersią;	

184	A.U9.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	
185	A.U10.	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	
186	A.U11.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	
187	A.U12.	stosować się do zasad ochrony radiologicznej.	
188	B.U1.	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne;	
189	B.U2.	oceniać wpływ choroby i hospitalizacji na stan fizyczny i psychiczny człowieka;	
190	B.U3.	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz informować o elementarnych formach pomocy psychologicznej;	
191	B.U4.	rozpoznawać problemy psychospołeczne macierzyństwa małoletnich i kobiet w późnym wieku oraz wskazywać rolę wychowania seksualnego w życiu człowieka;	
192	B.U5.	rozpoznawać problemy psychologiczne związane z prokreacją (zaburzenia płodności, aborcja, poronienie, utrata dziecka w okresie okołoporodowym) i udzielać wsparcia psychicznego;	
193	B.U6.	rozpoznawać problemy psychologiczne i zaburzenia psychiczne występujące u kobiet w okresie ciąży, porodu i porożu oraz w okresie klimakterium;	
194	B.U7.	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się oraz wykazywać umiejętność aktywnego słuchania;	
195	B.U8.	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece położniczej;	
196	B.U9.	wskazywać i stosować właściwe techniki redukcji lęku i metody relaksacyjne;	
197	B.U10.	stosować mechanizmy zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego;	
198	B.U11.	proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi oraz dewiacjom i patologiom wśród dzieci i młodzieży;	
199	B.U12.	rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług położnej;	
200	B.U13.	opracowywać programy edukacyjne dotyczące działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców;	
201	B.U14.	stosować przepisy prawa dotyczące praktyki zawodowej położnej;	
202	B.U15.	oceniać światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych;	
203	B.U16.	analizować i oceniać funkcjonowanie różnych systemów opieki medycznej oraz identyfikować źródła ich finansowania;	
204	B.U17.	stosować międzynarodowe klasyfikacje: statystyczne chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania niepełnosprawności i zdrowia (ICF);	
205	B.U18.	analizować piśmiennictwo medyczne w języku angielskim;	
206	B.U19.	porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	
207	C.U1.	posługiwać się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej oraz interpretować podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej;	
208	C.U2.	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety chorej ginekologicznie, kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, kobiety w okresie porożu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy położniczej;	
209	C.U3.	prowadzić dokumentację medyczną i posługiwać się nią;	
210	C.U4.	przygotowywać kobietę, jej dziecko, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, a także uczestniczyć w ich przeprowadzaniu;	
211	C.U5.	prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	
212	C.U6.	wykonywać pulsoksymetrię, pomiary podstawowych parametrów życiowych, pomiary antropometryczne, w tym noworodka po porodzie, i gazometrię, w tym z krwi pępowinowej;	
213	C.U7.	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii;	
214	C.U8.	pobierać wymaz do oceny biocenozy z pochwy i szyjki macicy oraz wymaz cytoonkologiczny, a także zabezpieczać pobrany materiał;	
215	C.U9.	wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi, a także inne testy paskowe;	
216	C.U10.	wykonywać badania przesiewowe noworodka;	

217	C.U11.	wykonywać badanie piersi i oceniać gruczoł piersiowy;	
218	C.U12.	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami, podawać pacjentom leki różnymi drogami oraz obliczać dawki leków i modyfikować dawki insuliny;	
219	C.U13.	wykonywać szczepienia przeciwko grypie, WZW i HPV;	
220	C.U14.	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	
221	C.U15.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego i usuwać go oraz monitorować diurezę;	
222	C.U16.	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	
223	C.U17.	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować i usuwać ten zgłębnik, w tym u noworodka i niemowlęcia;	
224	C.U18.	wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta, w tym noworodka i niemowlęcia;	
225	C.U19.	wykonywać zabiegi higieniczne, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	
226	C.U20.	dobierać metody, techniki i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji oraz oceniać ryzyko rozwoju odleżyn, a także stosować działania profilaktyczne;	
227	C.U21.	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod, wykonywać ćwiczenia czynne i bierne oraz gimnastykę oddechową, drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	
228	C.U22.	stosować zabiegi przeciwwzapalne;	
229	C.U23.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki oraz planować i wdrażać postępowanie w przypadku ekspozycji na zakażenie;	
230	C.U24.	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne w praktyce zawodowej położnej;	
231	C.U25.	oceniać potencjał zdrowotny kobiety i jej rodziny z rozpoznaniem czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia oraz uczyć kobietę samokontroli stanu zdrowia;	
232	C.U26.	opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia jednostek, rodzin i grup społecznych;	
233	C.U27.	realizować świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej zgodnie z kompetencjami położnej;	
234	C.U28.	diagnozować sytuację kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i podejmować działania na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny;	
235	C.U29.	współpracować z zespołem podstawowej opieki zdrowotnej sprawującym opiekę nad kobietą i jej rodziną (z pielęgniarką i lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystentem rodziny);	
236	C.U30.	rozpoznawać przemoc domową i inne patologie społeczne oraz dokonywać interwencji w sytuacji kryzysu w rodzinie;	
237	C.U31.	oceniać stan odżywienia i sposób żywienia, prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia zdrowych i chorych dzieci i dorosłych, w szczególności kobiet w różnych okresach ich życia i różnym stanie zdrowia;	
238	C.U32.	stosować diety terapeutyczne w wybranych chorobach, nadzorować odrębności żywienia zbiorowego i rozpoznawać powikłania dietoterapii;	
239	C.U33.	planować podstawowe diety pod względem ilościowym i jakościowym, w tym zalecenia żywieniowe dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią;	
240	C.U34.	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania;	
241	C.U35.	monitorować zagrożenia w pracy położnej oraz czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych i wypadków przy pracy;	
242	C.U36.	planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;	
243	C.U37.	współuczestniczyć w opracowywaniu standardów i procedur praktyki położniczej oraz monitorować jakość opieki położniczej;	
244	C.U38.	podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy i współpracy w zespole;	
245	C.U39.	nadzorować i oceniać pracę podległego zespołu;	
246	C.U40.	przeprowadzać badanie podmiotowe pacjenta oraz analizować i interpretować jego wyniki;	
247	C.U41.	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu noworodka i osoby dorosłej, w tym kobiety w różnych okresach jej życia;	

248	C.U42.	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych, jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	
249	C.U43.	przeprowadzać badanie fizykalne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności;	
250	C.U44.	wdrażać standardy postępowania zapobiegającego zakażeniom szpitalnym;	
251	C.U45.	stosować środki ochrony własnej, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami;	
252	C.U46.	posługiwać się znakami języka migowego oraz innymi sposobami i środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem z uszkodzeniem słuchu;	
253	C.U47.	interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacji w ochronie zdrowia z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych;	
254	C.U48.	posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej, a także prawa ochrony własności intelektualnej;	
255	C.U49.	analizować korzyści wynikające z pracy zespołowej;	
256	C.U50.	korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu;	
257	C.U51.	wskazywać sposoby rozwiązywania problemów członków zespołu;	
258	C.U52.	planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy;	
259	C.U53.	identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać sposoby zwiększenia efektywności pracy zespołowej.	
260	D.U1.	dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, kobiety rodzącej, płodu, kobiety w okresie połogu i noworodka oraz sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań, wdrażać interwencje położnicze oraz dokonywać ewaluacji opieki położniczej;	
261	D.U2.	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu porodu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;	
262	D.U3.	podejmować działania profilaktyczne i w zakresie promocji zdrowia w stosunku do kobiet w okresie okołoporodowym oraz stosować w opiece okołoporodowej zasady wynikające z regulacji prawnych;	
263	D.U4.	wykorzystywać założenia psychoprofilaktyki położniczej oraz dokonywać wyboru niefarmakologicznych metod łagodzenia bólu porodowego i stosować te metody;	
264	D.U5.	ustalać indywidualny plan porodu, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji;	
265	D.U6.	rozpoznawać początek porodu i oceniać jego postęp na podstawie badania położniczego zewnętrznego, wewnętrznego i obserwacji zachowania kobiety rodzącej oraz prognozować prawdopodobny przebieg porodu i oceniać możliwości odbicia porodu siłami natury;	
266	D.U7.	monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu oraz interpretować wyniki tej oceny, w tym wykonywać badanie KTG i interpretować jego wynik oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu wynikające z nieprawidłowego wyniku badania KTG;	
267	D.U8.	sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej;	
268	D.U9.	nacinać krocze, rozpoznawać pęknięcie krocza różnego stopnia i szyć krocze nacięte lub pęknięte I stopnia;	
269	D.U10.	przyjmować poród fizjologiczny i miednicowy;	
270	D.U11.	wdrażać standardy opieki położniczej w przypadku porodu pacjentki zarażonej wirusem HIV i w innych sytuacjach trudnych wskazanych w standardzie opieki okołoporodowej;	
271	D.U12.	rozpoznawać stany nagłe w przebiegu porodu, w tym łożysko przodujące, łożysko przedwcześnie odklejone, krwotok położniczy, dystocję barkową oraz wypadnięcie pępowiny i części drobnych płodu, a także postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;	
272	D.U13.	udzielać pierwszej pomocy położniczej (zabezpieczać dostęp do żyły obwodowej, podawać wlew kroplowy, stosować tlenoterapię, utrzymywać drożność dróg oddechowych, wykonywać czynności resuscytacyjne u pacjentki i noworodka, zabezpieczać ranę krocza lub szyjki macicy, wykonywać ręczne wydobycie łożyska, udzielać pomocy ręcznej w porodzie miednicowym);	
273	D.U14.	wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny;	
274	D.U15.	rozpoznawać i eliminować czynniki ryzyka w przebiegu ciąży i połogu, a w razie konieczności zapewniać pacjentce i jej dziecku opiekę specjalistów;	

275	D.U16.	ustalać indywidualny plan opieki prenatalnej w odniesieniu do kobiety ciężarnej, a w razie konieczności dokonywać jego modyfikacji;	
276	D.U17.	planować postępowanie położnicze i obejmować opieką położniczą kobiety ciężarną i kobietę w okresie połogu, w zależności od rozpoznanej sytuacji położniczej;	
277	D.U18.	wdrażać standardy dotyczące opieki nad kobietą ciężarną z zagrożeniem porodu przedwczesnego i w przebiegu porodu przedwczesnego;	
278	D.U19.	promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie;	
279	D.U20.	realizować zadania położnej w opiece profilaktycznej, diagnostycznej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej nad kobietami w ciąży i w okresie połogu;	
280	D.U21.	rozpoznawać ciążę na podstawie objawów domyślnych, prawdopodobnych i pewnych;	
281	D.U22.	stosować profilaktykę ogólną i swoistą chorób zakaźnych wobec kobiet przygotowujących się do macierzyństwa i kobiet ciężarnych;	
282	D.U23.	planować i sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i kobietą w okresie okołoporodowym, powikłanym współistniejącymi chorobami położniczymi i niepołożniczymi;	
283	D.U24.	monitorować stan matki i dziecka oraz zapewniać wsparcie w sytuacji ciężkiej choroby lub wady noworodka, poronienia, urodzenia dziecka martwego, niezdolnego do życia lub z urazem okołoporodowym;	
284	D.U25.	sprawować opiekę psychologiczną nad pacjentką po stracie ciąży, matką małoletnią i w innych sytuacjach szczególnych w położnictwie;	
285	D.U26.	przygotowywać kobietę i jej partnera do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa oraz prowadzić edukację w zakresie właściwych zachowań prekonceptyjnych;	
286	D.U27.	prowadzić działania edukacyjne w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć oraz w zakresie środków antykoncepcyjnych;	
287	D.U28.	sprawować opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia;	
288	D.U29.	planować i sprawować opiekę nad kobietą i jej partnerem w okresie prekonceptyjnym i w przypadku wystąpienia problemu niepłodności;	
289	D.U30.	planować i sprawować opiekę nad pacjentami doświadczającymi niepowodzeń w prokreacji i nad rodziną obciążoną chorobami genetycznymi;	
290	D.U31.	rozpoznawać choroby gruczołu piersiowego oraz edukować pacjentkę w zakresie samobadania i samoobserwacji;	
291	D.U32.	rozpoznawać wczesne objawy chorób nowotworowych i stany przednowotworowe narządów płciowych;	
292	D.U33.	rozpoznawać zaburzenia statyki narządu rodnego oraz uczestniczyć w leczeniu i profilaktyce nietrzymania moczu;	
293	D.U34.	rozpoznawać zaburzenia i patologie seksualne;	
294	D.U35.	przygotowywać pacjentkę do zabiegów operacyjnych ginekologicznych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik oraz planować opiekę po takich zabiegach, przygotowując do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z rodziną pacjentki;	
295	D.U36.	planować i sprawować specjalistyczną opiekę nad noworodkiem w zależności od jego dojrzałości, masy urodzeniowej ciała i stanu klinicznego w warunkach szpitalnych i pozaszpitalnych;	
296	D.U37.	dokonywać oceny stanu noworodka i uczestniczyć w badaniach diagnostycznych noworodka;	
297	D.U38.	oceniać wydolność opiekuńczą rodziców noworodka zdrowego, chorego i z wadami rozwojowymi oraz podejmować wobec rodziców noworodka działania edukacyjne promujące zdrowie, przygotowując ich do opieki nad dzieckiem w domu;	
298	D.U39.	rozpoznawać problemy zdrowotne dziecka i planować opiekę w najczęściej występujących chorobach układowych, alergicznych, zakaźnych i metabolicznych oraz stanach niedoborowych;	
299	D.U40.	rozpoznawać problemy zdrowotne i planować opiekę nad pacjentem w przebiegu najczęściej występujących chorób wewnętrznych;	
300	D.U41.	rozpoznawać wskazania do wykonania badań diagnostycznych i wystawiać skierowanie na wykonanie określonych badań diagnostycznych oraz wykonywać badanie elektrokardiograficzne i rozpoznawać zaburzenia zagrażające życiu;	
301	D.U42.	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem albo na jego zlecenie;	
302	D.U43.	planować opiekę nad pacjentem w przebiegu chorób chirurgicznych, rozpoznawać wczesne i późne powikłania po zabiegach operacyjnych i zapobiegać im oraz pielęgnować pacjenta z przetoką	

		jelitową;	
303	D.U44.	prowadzić intensywną opiekę pooperacyjną;	
304	D.U45.	rozpoznawać problemy pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi, określać cel działania medycznego i planować interwencje terapeutyczne;	
305	D.U46.	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	
306	D.U47.	wykonywać resuscytację krążeniowo-oddechową;	
307	D.U48.	wdrażać konieczne postępowanie w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;	
308	D.U49.	przygotowywać pacjentkę do znieczulenia i monitorować jej stan w trakcie znieczulenia;	
309	D.U50.	uczestniczyć w farmakoterapii i leczeniu bólu;	
310	D.U51.	prowadzić rehabilitację przyłożkową w usprawnianiu po operacjach ginekologicznych, po porodzie drogami natury i po cięciu cesarskim;	
311	D.U52.	stosować różne formy aktywności ruchowej w opiece nad kobietą w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w szczególności nad kobietą ciężarną, kobietą rodzącą i pacjentką chorą ginekologicznie;	
312	D.U53.	przeprowadzać ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych oraz prowadzić rehabilitację późną kobiet po mastektomii i operacjach w onkologii ginekologicznej;	
313	D.U54.	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	
314	D.U55.	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu w takich przypadkach;	
315	D.U56.	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	
316	D.U57.	wykonywać podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci oraz stosować automatyczny defibrylator zewnętrzny (Automated External Defibrillator, AED) i bezprzewodowe udrażnianie dróg oddechowych;	
317	D.U58.	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych w zakresie położnictwa;	
318	D.U59.	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziem badawczym.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE- w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:			
319	K.S1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	
320	K.S2	przestrzegania praw pacjenta;	
321	K.S3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	
322	K.S4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	
323	K.S5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	
324	K.S6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	
325	K.S7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	

2. Wykaz zajęć lub grup zajęć wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów*

Lp.	zajęcia/grupa zajęć	ECTS	Symbole efektów uczenia się	podstawowe treści programowe	metody oceny i weryfikacji EU*
1	Anatomia	3	A.W1.	Ogólne wiadomości o układzie szkieletowym i mięśniowym. Ogólne wiadomości o układzie naczyniowym. Ogólne wiadomości o układzie nerwowym i narządach zmysłów. Ogólne wiadomości o układzie pokarmowym, oddechowym, moczowo-płciowym. Powłoka wspólna.	test, egzamin badania
			A.W2.		
			A.U1.		
2	Fizjologia	3	A.W3.	Układ nerwowy. Układ hormonalny. Fizjologia układu krążenia. Układ moczowy. Przebieg procesów dojrzewania płciowego. Czynność poszczególnych układów u kobiety w okresie ciąży. Hormony. Fizjologia układu nerwowego Fizjologia mięśni. Fizjologia narządów zmysłów. Fizjologia układu oddechowego. Fizjologia przewodu pokarmowego. Fizjologia układu moczowego. Żywnienie kobiety ciężarnej. Odporność wrodzona i nabyta . Krążenie maczyno-płodowe.	odpowiedź ustna , kolokwium , egzamin
			A.W4.		
			A.W5.		
			A.W6.		
			A.W7.		
			A.U2.		
3	Patologia- Patomorfologia i Patofizjologia	2	A.W8.	Patologia ogólna – podstawowe pojęcia Zaburzenia w krążeniu. Wprowadzenie do patologii nowotworów. Cytologia ginekologiczna. . Badania histochemiczne i immunohistochemiczne. Zastosowanie markerów w diagnostyce nowotworów – metody immunohistochemiczne . Wprowadzenie do patofizjologii. Podstawy patofizjologii komórki; Patofizjologia reakcji zapalnej; Patofizjologia choroby nowotworowej; Patofizjologia procesu starzenia. Patofizjologia przewodu pokarmowego, wątroby i trzustki; Patofizjologia odżywiania; Patofizjologia krwi i procesu krzepnięcia; Patofizjologia układu nerwowego; Patofizjologia układu hormonalnego; Patofizjologia cukrzycy; Patofizjologia układu krążenia i miażdżycy; Patofizjologia układu oddechowego; Patofizjologia nerek	test, odpowiedź ustna
			A.W9.		
			A.W10.		
			A.U3.		
4	Embriologia i Genetyka	3	A.W11.	Poznanie podstawowych zagadnienia związanych z budową histologiczną i fizjologią układu rozrodczego męskiego i żeńskiego. Zaznajomienie z genetycznymi i molekularnymi podstawami rozwoju oraz poznanie podstawowych pojęć związanych z rozrodczością człowieka. Poznanie poszczególnych etapów rozwoju człowieka, włącznie ze zmianami dotyczącymi rozwoju poszczególnych układów. Nabycie wiedzy dotyczącej budowy, czynności i kolejności pojawiania się poszczególnych błon płodowych oraz łożyska. Zapoznanie z czynnikami teratogennymi i mutagennymi, na które może być ekspozycja płód oraz poznanie zagrożeń wynikających z narażenia na taką ekspozycję. Nabycie wiedzy o poszczególnych wadach rozwojowych wynikających z zaburzeń rozwoju zarodkowego oraz o możliwościach ich diagnostyki na poziomie prenatalnym. Umiejętność prawidłowego łączenia wiedzy z zakresu histologii, fizjologii i embriologii oraz prawidłowego posługiwania się mianownictwem z zakresu embriologii Umiejętność łączenia wiedzy teoretycznej z nowoczesną wiedzą z zakresu diagnostyki prenatalnej i założeniami	odpowiedź ustna, analiza przypadku , wykonanie zadania , test
			A.W12.		
			A.W13.		
			A.W14.		
			A.W15.		
			A.W16.		
			A.U4.		

			A.U5.	<p>praktycznymi. Nawyk i umiejętność stałego doskonalenia się. Potrzeba przekazywania społeczeństwu informacji o osiągnięciach naukowych związanych z reprezentowaną dziedziną wiedzy. Poradnictwo genetyczne - ogólne zasady, aspekty psychologiczne i etyczne. Testy przesiewowe u noworodków.</p> <p>Znaczenie badań genetycznych w onkologii. Udział czynników genetycznych w fizjologii i patologii człowieka. Budowa komórki, budowa kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA). Mutacje genowe, typy dziedziczenia jednogenowego. Zasady wykreślenia i analizy rodowodów, kliniczne przykłady chorób jednogenowych.</p> <p>Budowa chromosomów człowieka, prawidłowy kariotyp człowieka, aberracje chromosomowe – typy, analiza przykładów, zasady zapisu, kliniczne przykłady zespołów aberracji chromosomowych. Pobieranie i zabezpieczanie materiału biologicznego do badań genetycznych. Zasady analizy dysmorfologicznej, wrodzone wady rozwojowe – czynniki teratogenne i profilaktyka, funkcjonowanie Polskiego Rejestru Wrodzonych Wad Rozwojowych. Zasady poradnictwa genetycznego. Genetyczne przyczyny niepowodzeń rozrodu, inwazyjna diagnostyka prenatalna. Analiza sytuacji klinicznych.</p>	
5	Biochemia i Biofizyka	2	A.W17.	<p>Aminokwasy i białka. Enzymy. Budowa, podział i funkcje lipidów. Trawienie i wchłanianie lipidów; lipopoliproteiny. Tłuszcze jako magazyn energii; lipoliza, β-oksydacja, ketogeneza, lipogeneza. Cholesterol. Hormony steroidowe. Witaminy. Układ bodźców przewodzący serca, przewodzenie pobudzenia w komórkach mięśnia sercowego, ciśnienie krwi, ciśnienie hydrostatyczne, prawa ruchu krwi (prawo ciągłości strumienia cieczy, prawo Bernoulliego, przepływ warstwowy i burzliwy, liczba Reynoldsa), fala tętna. Właściwości biomechaniczne i geometryczne naczyń krwionośnych. Właściwości reologiczne krwi. Wpływ czynników fizycznych na żywy organizm. Wpływ przyspieszeń, zmian ciśnienia, temperatury i wilgotności na organizm człowieka</p> <p>Wpływ fal sprężystych na organizm (infradźwięki i wibracje, generowanie ultradźwięków, parametry fal i pola ultradźwiękowego, czynne i biernie efekty działania ultradźwięków, zjawisko Dopplera, litotrypsja). Fizyczne podstawy metod diagnostycznych. Właściwości fizykochemiczne białek. Właściwości fizykochemiczne białek</p> <p>Oznaczanie składników moczu. Oznaczanie składników krwi. Podstawowe elementy lasera. Własności promieniowania laserowego. Absorpcja, emisja spontaniczna i wymuszona. Akcja laserowa. Lasery zabiegowe i biostymulacyjne. Podstawowe mechanizmy wymiany ciepła organizmu z otoczeniem. Skutki zaburzeń termoregulacji (hipotermia, hipertermia). Kalorymetria. Funkcjonowanie i budowy narządów słuchu i wzroku. Zasady transdukcji sygnałów dźwiękowych Zapoznanie z wykorzystaniem fal dźwiękowych w medycynie.</p> <p>Audiometria</p>	odpowiedz ustna-zaliczenie ustne
			A.W18.		
			A.W19.		
			A.W20.		
			A.U6.		
6	Mikrobiologia i Parazytologia	2	A.W21.	<p>Podstawy systematyki mikroorganizmów. Klasyfikacja i nazewnictwo bakterii chorobotwórczych. Fizjologia bakterii. Rozmnażanie bakterii. Charakterystyka wzrostu bakterii tlenowych i beztlenowych. Zasady diagnostyki mikrobiologicznej. Materiał do badań bakteriologicznych, metody hodowli, podłoża hodowlane. Charakterystyka bakterii Gram dodatnich i Gram ujemnych. Chorobotwórczość bakterii: zjadliwość i lekooporność. Antybiotyki. Profilaktyka zakażeń. Sterylizacja, dezynfekcja, Antyseptyka i aseptyka. Wpływ czynników fizycznych i chemicznych na drobnoustroje. Charakterystyka wirusów, ich klasyfikacja i zasady diagnostyki wirusologicznej. Przegląd najważniejszych wirusów ludzkich w zakażeniu układu pokarmowego i nerwowego.</p> <p>Przegląd najważniejszych wirusów ludzkich w zakażeniu układu oddechowego i moczowo-płciowego. Grzyby - ich klasyfikacja i zasady diagnostyki mikologicznej. Przegląd najważniejszych grzybów ludzkich. Zakażenia szpitalne i jego następstwa. Przegląd najważniejszych drobnoustrojów zakażeń szpitalnych.</p> <p>Epidemiologia chorób pasożytniczych w Polsce i na świecie.</p> <p>Zastosowanie danych epidemiologicznych w ograniczaniu szerzenia się chorób.</p> <p>Biologia pasożytów człowieka a mechanizmy obronne człowieka w przebiegu chorób pasożytniczych.</p> <p>Podstawowe pojęcia definicje związane z parazytologią. Rozpoznawanie głównych pasożytów człowieka i metod unikania zakażeń pasożytami występującymi w Polsce i na świecie. Kryteria podziału pasożytów, cykle życiowe pasożytów człowieka. Diagnostyka laboratoryjna w parazytologii. Przegląd podstawowych metod diagnostycznych służących do identyfikacji pasożytów. Podstawowe kryteria klasyfikacji chorób pasożytniczych uwzględniające objawy kliniczne.</p>	test , wykonanie zadania , prezentacja, projekt, odpowiedź ustna
			A.W22.		
			A.U7.		

7	Farmakologia	3	A.W23.	<p>Podstawy farmakologii – farmakodynamika; Podstawy farmakologii – farmakokinetyka. Leki przeciwcukrzycowe. Zmiany w farmakokinetyce i farmakodynamice leków zachodzące z wiekiem. Działania niepożądane leków. Alergie i leki przeciwalergiczne. Farmakodynamika i farmakokinetyka leków okresie ciąży i laktacji. Wpływ leków na płód i noworodka karmionego piersią. Embriotoksyczność i fetotoksyczność. Postacie i drogi podania leków. Biodostępność. Opioidowe i nieopiodowe leki przeciwbólowe. Leki hormonalne stosowane w okresie ciąży i laktacji. Leki ogólnie i miejscowo znieczulające.</p> <p>Podstawowe obliczenia PK. Farmakoterapia depresji poporodowej. Leczenie nadciśnienia w okresie ciąży i laktacji. Bezpieczeństwo stosowania leków i preparatów ziołowych w okresie ciąży i laktacji. Leczenie bólu okołoporodowego i bólu u noworodka. Farmakoterapia zakażeń grzybiczych</p>	egzamin , odpowiedź ustna , wykonanie zadania, analiza przypadku, test
			A.W24.		
			A.W25.		
			A.W26.		
			A.W27.		
			A.W28.		
			A.W29.		
			A.W30.		
			A.U8.		
			A.U9.		
			A.U10.		
A.U11.					
8	Radiologia	1	A.W31.	<p>Charakterystyka promieniowania i jego interakcja z materią Skutki oddziaływania promieniowania na organizmy żywe Zastosowanie izotopów promieniotwórczych w diagnostyce radiologicznej pacjenta. Rentgenodiagnostyka i środki cieniujące. Radioterapia: brachyterapia, terapia izotopowa i teleradioterapia. Ochrona radiologiczna i dozymetria .</p>	odpowiedź ustna , test
			A.U12.		
9	Psychologia	2	B.W1.	<p>Pojęcie i definicje psychologii, rozwój psychologii jako nauki, podstawowe kierunki w psychologii (psychoanaliza, behawioryzm, kognitywizm, psychologia humanistyczna). Podstawowe metody psychoterapeutyczne pochodzące z omawianych kierunków, które mają zastosowanie w pracy położnej: trening asertywności, desensytyzacja, dystrakcja, trening relaksacyjny</p> <p>Potrzeba psychologii w zawodach medycznych. Podstawowe modele opieki zdrowotnej: dualizm, holizm, konsumeryzm. Wpływ choroby na pacjenta i jego rodzinę. Pojęcie rozwoju człowieka, Rozwój człowieka w ciągu życia (life – span). Czynniki wpływające na rozwój człowieka, zjawisko przywiązania i jego wpływ na rozwój człowieka, typy przywiązania. Teoria Eriksona</p> <p>Podstawy psychologii poznawczej: spostrzeganie, uwaga, pamięć, myślenie, uczenie się i rozwiązywanie problemów</p> <p>Podstawowe pojęcia psychologii społecznej: konformizm, facylitacja społeczna, dysonans poznawczy, postawy, psychologia małej grupy. Emocje i motywacja. Stres psychologiczny i radzenie sobie z nim. Depresja poporodowa</p>	test, egzamin
			B.W2.		
			B.W3.		
			B.W4.		
			B.W5.		
			B.W6.		
			B.W7.		
			B.W8.		
			B.W9.		
			B.W10.		
			B.U1.		
			B.U2.		

			B.U3.		
			B.U4.		
			B.U5.		
			B.U6.		
			B.U7.		
			B.U8.		
			B.U9.		
			B.U10.		
10	Socjologia	1	B.W11.	<p>Charakter socjologii i historyczne jej uwarunkowania. Przesocjologiczna wiedza o społeczeństwie. Socjologia jako dyscyplina naukowa. Metody i narzędzia badawcze socjologii. Socjologia jako dyscyplina użyteczna praktycznie. Grupa społeczna. Role społeczne. Socjalizacja – powstawanie istoty społecznej. Kontrola społeczna i dewiacje społeczne. Rodzina i małżeństwo – wymiar instytucjonalny i społeczny.</p>	<p>zaliczenie pisemne , wykonanie zadania , praca pisemna</p>
		B.W12.			
		B.W13.			
		B.W14.			
		B.W15.			
		B.W16.			
			B.U11.		
11	Pedagogika	1	B.W17.	<p>Pedagogika jako nauka: działy pedagogiki, podstawowe dyscypliny pedagogiki. Główne kierunki w pedagogice XX i XXI wieku: pedagogika funkcjonalna, socjologizm pedagogiczny, pedagogika kultury, pedagogika materialistyczna, humanizm chrześcijański, pedagogika krytyczna, antypedagogika, alternatywna pedagogika humanistyczna, rekonstrukcjonizm, postmodernizm, edukacja globalna. Pedagogika zdrowia: podstawowe zadania oraz cele badań pedagogiki zdrowia. Wychowanie zdrowotne, edukacja zdrowotna, edukacja pacjenta, oświata zdrowotna – definicje, cele. Andragogika. Kształcenie ustawiczne – cechy i cele; formy edukacji zawodowej dorosłych. Uczenie się jako proces. Współczesne modele edukacji zdrowotnej: edukacja zdrowotna zorientowana na chorobę, na czynniki ryzyka, na zdrowie. Zachowania zdrowotne: zachowania prozdrowotne, antyzdrowotne, nawykowe, intencjonalne; zachowania w sytuacji zdrowia i choroby. Zasady kształtowania i fazy zmiany zachowań zdrowotnych. Cechy wychowania: intencjonalność, złożoność, interakcyjność, relatywność, długotrwałość. Społeczne mechanizmy wychowania: uleganie, identyfikacja, internalizacja. Metody wychowania: metody modelowania, zadaniowe, perswazyj, metody nagradzania i karania. Pedagogika opiekuńczo – wychowawcza: definicja, przedmiot, funkcje; rodzaje opieki; rodzaje adopcji; placówki opiekuńczo – wychowawcze. Analiza sytuacji wychowawczej. Trudności wychowawcze. Pedagogika specjalna: zadania, funkcje; osoba niepełnosprawna, zasady pracy z dzieckiem z ADHD, objawy autyzmu, klasyfikacja upośledzeń umysłowych. Komunikowanie się w sytuacjach dydaktycznych: zadania nauczyciela wspomagające komunikację interpersonalną w procesie kształcenia. Pedagogika medialna. Komputerowe wspomaganie kształcenia (CAL). Kształcenie zdalne (E-learning, blended learning). Kształcenie multimedialne oraz zastosowanie prezentacji multimedialnej w edukacji. Planowanie metodyczne zajęć dydaktycznych z zakresu położnictwa.</p>	<p>egzamin , wykonanie zadania, odpowiedź ustna</p>
		B.W18.			
		B.U12.			
		B.U13.			

12	Prawo medyczne	2	B.W19.	<p>Podstawy zagadnień prawnych. Źródła prawa w znaczeniu podmiotowym i przedmiotowym. Procedura tworzenia aktów prawnych, ich układ hierarchiczny i struktura wewnętrzna. Wykładnia prawa.</p> <p>Prawo pracy, Wybrane przepisy z zakresu prawa pracy – podstawowe obowiązki i uprawnienia pracownika i pracodawcy. Stosunek pracy, rodzaje umów. Urlopy pracownicze. Praca w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej. Układy zbiorowe pracy.</p> <p>Wykonywanie zawodu położnej. Status prawny zawodu, zasady wykonywania zawodu. Prawa i obowiązki położnych. Prawne formy wykonywania zawodu, zatrudnienie pracownicze i na umowie cywilno-prawnej.</p> <p>Struktura organizacyjna, zasady funkcjonowania oraz zadania samorządu zawodowego. Przyznawanie prawa do wykonywania zawodu. Rodzaje odpowiedzialności. Odpowiedzialność zawodowa, karna, cywilna i pracownicza (porządkowa, materialna).</p> <p>Przybliżenie materii zgody pacjenta obowiązku ratowania życia oraz eutanazji.</p>	praca pisemna, analiza przypadku
			B.W20.		
			B.W21.		
			B.W22.		
			B.W23.		
			B.U14.		
			B.U15.		
			B.U16.		
13	Język angielski	6	B.U18.	<p>W języku angielskim posługuje się mianownictwem anatomicznym i określa budowę ciała ludzkiego</p> <p>Określa czynności fizjologiczne układów i narządów człowieka</p> <p>Posługuje się nazwami najczęściej występujących zaburzeń i jednostek chorobowych</p> <p>Posługuje się nazwami objawów przedmiotowych i podmiotowych z rozróżnieniem terminów specjalistycznych i stosowanych w komunikacji z pacjentkami</p> <p>Posługuje się nazwami podstawowych procedur położniczych i leczniczych</p> <p>Opisuje strukturę szpitala (nazwy oddziałów szpitalnych i ich części oraz innych jednostek specjalistycznych)</p> <p>Posługuje się nazwami wyposażenia oddziału szpitalnego i sali operacyjnej</p> <p>Odczytuje i wypełnia proste formularze dokumentacji pacjentki</p> <p>Przeprowadza wywiad położniczy z pacjentką oraz uzyskuje bieżące informacje dotyczące jej samopoczucia i potrzeb</p> <p>Podaje pacjentce niezbędne informacje i instrukcje podczas wykonywanej procedury/podawania leku</p> <p>Przekazuje podstawowe informacje o stanie pacjentki innej położnej/lekarzowi</p> <p>Opracowuje i przedstawia prezentację multimedialną na tematy związane z położnictwem</p>	test, odpowiedź ustna
			B.U19.		
14	Zdrowie Publiczne	3	B.W24.	<p>Podstawy epidemiologii i higieny - rys historyczny, definicje, badania epidemiologiczne, podstawowe mierniki zdrowia, rola badań skriningowych w epidemiologii. Epidemiologia chorób nowotworowych kobiecych, odnośne czynniki ryzyka, stosowane badania skriningowe i ich znaczenie w epidemiologii.</p> <p>Podstawowe zagadnienia związane z epidemiologią chorób zakaźnych – proces epidemiczny, epidemia, endemia, zakażenia związane z opieką zdrowotną, dochodzenie epidemiologiczne. Podstawowe akty prawne mające szczególne znaczenie w zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych.</p> <p>Problematyka zakażeń w różnych obszarach szpitala – pacjent operowany, oddział położniczo-ginekologiczny, oddział noworodkowy i pediatriczny. Wybrane postacie zakażeń.</p> <p>Znaczenie szczepień w epidemiologii (historia szczepień, profilaktyka bierna i czynna, kalendarz szczepień w Polsce, wybrane szczepienia na tle sytuacji epidemiologicznej w kraju i świata). Wybrane choroby o szczególnym znaczeniu w epidemiologii – odra, krztusiec, poliomyelitis, choroby inwazyjne (etiopatogeneza, diagnostyka, profilaktyka).</p> <p>Epidemiologia wybranych chorób przenoszonych drogą płciową i ich znaczenie w opiece położniczej.</p> <p>Definicja i podstawowe pojęcia związane z demografią. Podstawowe metody statystyczne i metody sondażowe stosowane w epidemiologii.</p>	odpowiedź ustna , wykonanie zadania, test, egzamin
			B.W25.		
			B.W26.		
			B.W27.		
			B.W28.		
			B.W29.		
			B.W30.		
15	Podstawy	6	C.W1.	Podstawowe pojęcia i definicje dotyczące zawodu położnej. Rola społeczno-zawodowa, funkcje i zadania	egzamin , odpowiedź

Opieki Położniczej		C.W2.	zawodowe położnej . Przygotowanie do pełnienia samodzielnie roli zawodowej.	ustna , analiza przypadku, wykonanie zadania, test, prezentacja, odpowiedź pisemna	
		C.W3.	Współczesne kierunki rozwoju opieki perinatalnej. Trójpoziomowa organizacja opieki perinatalnej i zadania położnej. Model opieki sprawowany przez położną w kontekście współczesnego położnictwa. Rola położnej w zespole interdyscyplinarnej. Standard organizacyjny opieki okołoporodowej.		
		C.W4.	Uwarunkowania prawne wykonywania zawodu położnej w świetle aktualnych przepisów prawa.		
		C.W5.	Kształtowanie umiejętności rozpoznania postaci klinicznych zakażeń szpitalnych. Dekontaminacja środowiska szpitalnego, sprzętu medycznego i higiena rąk. Postępowanie z odpadami szpitalnymi i bielizną szpitalną.		
		C.W6.	Formułowanie procesu pielęgnowania. Dokumentacja oddziału położniczo – noworodkowego.		
		C.W7.	Opieka nad kobietą w ciąży fizjologicznej.		
		C.W8.	Opieka i pielęgnacja położnicy po porodzie fizjologicznym, zabiegowym i po cięciu cesarskim.		
			9		C.U1.
			C.U2.		Fizjologia laktacji .
			C.U3.		Działania profilaktyczne w pracy położnej. Przygotowanie kobiet do prowadzenia samoobserwacji we wszystkich okresach życia w celu wczesnego wykrywania i likwidacji czynników ryzyka schorzeń nowotworowych.
			C.U4.		Udział położnej w leczeniu farmakologicznym – zasady obowiązujące przy podawaniu leków i wykonywaniu zabiegów. Zabiegi przeciwzapalne. Wykonywanie zabiegów i podawanie leków przez układ oddechowy (tlenoterapia, inhalacje, nebulizacje). Podawanie leków przez skórę i błony śluzowe (do nosa, worka spojówkowego, do pochwy, zasyпки, kremy, mazidła, maści). Cewnikowanie pęcherza moczowego.
			C.U5.		Podawanie leków drogą wstrzyknięć podskórnych, śródskórnych, domięśniowych i wlewów dożylnych.
			C.U6.		Pobieranie krwi żyłnej i włosniczkowej do badań. Leczenie krwią.
			C.U7.		Stanie łóżka. Toaleta chorego w łóżku. Pozycje chorego w łóżku, przenoszenie chorego. Pomiar podstawowych parametrów życiowych (temperatury, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechów).
			C.U8.		Pobieranie i przesyłanie moczu, płwociny, kału, wymazu z gardła i odbytu do badań. Fizjologia okresu noworodkowego, zjawiska adaptacyjne. Postępowanie z noworodkiem bezpośrednio po porodzie. Podstawowe pojęcia w neonatologii. Poznanie zasad organizacji oddziału noworodkowego oraz dokumentacji noworodka.
			C.U9.		Zapoznanie ze standardami pracy na oddziale. Zasady zapobiegania zakażeniom wewnątrzszpitalnym. Omówienie profilaktyki okresu noworodkowego. Zapoznanie z zasadami szczepień ochronnych. Zabieg Credego. Profilaktyka choroby krwotocznej noworodków. Profilaktyka przeciwkrzywicza. Przesiewowe badanie słuchu. Przesiewowe badania metaboliczne. Zapoznanie z zasadami podawania leków noworodkom: zasady bezpieczeństwa, drogi podawania leków, dawkowanie leków stosowanych u noworodka. Zasady tlenoterapii. Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne, diagnostyczne i terapeutyczne w neonatologii (zasady bezpieczeństwa, technika, sprzęt, przygotowanie zestawu, wykonanie, dokumentowanie)
			C.U10.		
			C.U11.		
			C.U12.		
			C.U13.		
		C.U14.			
		C.U15.			
		C.U16.			
		C.U17.			
		C.U18.			
		C.U19.			
		C.U20.			

			C.U21.		
			C.U22.		
			C.U23.		
16	Etyka zawodu położnej	1	C.W9.	Etyka ogólna	prezentacja, odpowiedź ustna, projekt, analiza przypadku, wykonanie zadania
			C.W10.	Historia etyki przedstawiona poprzez wybranych filozofów	
			C.W11.	Podział etyki	
			C.W12.	Wybrane teorie etyczne	
			C.W13.	Od formalizmu do utilitaryzmu	
C.W12.	Uzasadnianie określonych zachowań poprzez kierunki etyczne				
C.W13.	Kodeks etyki położnej				
C.U24.	Zapoznanie się z treścią kodeksu i wynikającymi z niego prawami i obowiązkami zawodowymi				
C.U24.	Rozwiązywanie dylematów moralnych związanych z pracą położnej.				
C.U24.	Odniesienie obowiązków zawodowych do wyznawanego przez położną światopoglądu i do tła kulturowego				
17	Promocja Zdrowia	4	C.W14.	Definicja i zakres dziedziny zdrowia, choroby, promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej oraz profilaktyki.	analiza przypadku, test, wykonanie zadania
			C.W15.	Elementy promocji zdrowia: profilaktyka i edukacja zdrowotna, ochrona zdrowia /polityka zdrowotna.	
			C.W16.	Historia promocji zdrowia oraz założenia zawarte w międzynarodowych dokumentach dotyczących zdrowia.	
			C.U25.	Główne determinanty zdrowia. Pojęcia siedliska oraz jego geneza. Koncepcji salutogenezy wg Aarona Antonovsky'ego. Główne założenia Narodowego Programu Zdrowia. Zasady ewaluacji programów zdrowotnych.	
			C.U26.	Programy Zdrowa Szkoła, Zdrowy Szpital, Zdrowe Miasto jako przykłady programów siedliskowych. Modele stosowane w edukacji zdrowotnej. Metody i techniki edukacji zdrowotnej w wybranych grupach społecznych.	
C.U26.	Ocena stanu zdrowia jednostki, określenie czynników ryzyka w jej stylu życia. Zachowania zdrowotne, modele i uwarunkowania zdrowia. Aktualne programy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia. Fazy profilaktyki zdrowotnej. Określenie wpływu mass mediów na kształtowanie zdrowia.				
C.U26.	Omówienie etapów życia biologicznego kobiety. Omówienie objawów menopauzy wg skali Greene'a. Nawiązanie do skali stresu wg Holmesa i Rahe'a. Omówienie pojęć, pytań i możliwych odpowiedzi, zawartych w ankiecie FSFI. Omówienie zasad oceny punktowej, sposobu interpretacji wyników, zastosowania i korzyści arkusza FSFI.				
C.U26.	Podjęcie próby Interpretacji ankiety FSFI i pokazanie korzyści w promocji zdrowia kobiety.				
18	Podstawowa opieka zdrowotna	2	C.W17.		egzamin, wykonanie zadania, prezentacja, zaliczenie pisemne, projekt, analiza przypadku
			C.W18.	Koncepcja podstawowej opieki zdrowotnej. Podstawy prawne, organizacja, zadania podstawowej opieki zdrowotnej na świecie i w Polsce. Podstawowa opieka zdrowotna w na świecie i w Polsce. Rodzina w zdrowiu i chorobie – specyfika pracy w POZ. Specyfika procesu pielęgnowania realizowanego przez położną POZ w odniesieniu do kobiety w każdym okresie życia oraz noworodka i niemowlęcia do drugiego miesiąca życia (diagnostyka, profilaktyka, pielęgnowanie, leczenie, rehabilitacja). Opieka położnej w POZ w warunkach domowych, ambulatoryjnych, wizyty profilaktyczne i patronażowe, przygotowanie teoretyczne i praktyczne.	
		5	C.U27.		
			C.U28.		
			C.U29.		
C.U30.					
19	Dietetyka	3	C.W19.	Żywność kobiet w ciąży. Żywność kobiet karmiących. Edukacja zdrowotna. Składniki odżywcze. Żywność niemowląt w zdrowiu i w chorobie. Pomoc dietetyka w leczeniu niepłodności. Żywność w zespole metabolicznym. Żywność w cukrzycy. Żywność w PCOS.	test końcowy, wykonanie zadania, analiza przypadku
			C.W20.	Planowanie podstawowych diet pod względem ilościowym i jakościowym, w tym diety dla kobiety w okresie ciąży i karmienia piersią. Promowanie karmienia naturalnego. Edukacja żywieniowa kobiet w zakresie higieny i odżywiania podczas ciąży, porodu, w schorzeniach ginekologicznych i w pozostałych okresach jej życia.	
			C.W21.		
			C.W22.		

			C.W23.		
			C.U31.		
			C.U32.		
			C.U33.		
			C.U34.		
20	Organizacja pracy położnej	1	C.W24.	Pojęcie stanowiska pracy, zakresu obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności: pielęgniarki i położnej. Regulacje prawne dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach. Podstawowe metody organizacji opieki położnej i ich znaczenie dla jakości tej opieki. Etapy planowania pracy własnej i podległego personelu. Możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego. Problematyka jakości opieki zdrowotnej.	test
			C.W25.		
			C.W26.		
			C.W27.		
			C.W28.		
			C.U35.		
			C.U36.		
			C.U37.		
			C.U38.		
			C.U39.		
21	Badania fizykalne	3	C.W29.	Badanie podmiotowe i przedmiotowe noworodka (układ krążenia, układ oddechowy, układ nerwowy, układ pokarmowy, układ moczowo-płciowy, termoregulacja, skóra i błony śluzowe, oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie). Badanie podmiotowe i przedmiotowe ciężarnej (układ krążenia, układ oddechowy, układ nerwowy, układ pokarmowy, układ moczowo-płciowy, termoregulacja, skóra i błony śluzowe, oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie). Badanie podmiotowe i przedmiotowe łożnicy (układ krążenia, układ oddechowy, układ nerwowy, układ pokarmowy, układ moczowo-płciowy, termoregulacja, skóra i błony śluzowe, oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie). Badanie podmiotowe i przedmiotowe kobiety w różnych okresach jej życia (układ krążenia, układ oddechowy, układ nerwowy, układ pokarmowy, układ moczowo-płciowy, termoregulacja, skóra i błony śluzowe, oglądanie, obmacywanie, opukiwanie, osłuchiwanie).	analiza przypadku, projekt, wykonanie zadania, egzaminfarmakologia
			C.W30.		
			C.W31.		
			C.W32.		
			C.U40.		
			C.U41.		
			C.U42.		
			C.U43.		
				Skuteczna komunikacja z pacjentką jako kluczowy element przeprowadzania wywiadu. Ocena pielęgniarska. Prowadzenie dokumentacji pacjentki. Elementy wywiadu w ginekologii i położnictwie. Istotne zasady przeprowadzania badania fizykalnego. Prawidłowe mierzenie i ważenie pacjenta (w tym zbieranie pomiarów antropometrycznych u noworodka). Siatki centylowe - zastosowanie i prowadzenie. Obliczanie przyrostu/utruty masy ciała noworodka. Oglądanie pacjenta i ocena jego stanu zdrowia na podstawie zaobserwowanych nieprawidłowości w zakresie poszczególnych układów. Badanie układu krążenia w zakresie prawidłowych zasad podczas pomiaru ciśnienia tętniczego oraz tętna. Badanie podmiotowe i przedmiotowe ciężarnej, rodzącej i łożnicy. Zastosowanie poszczególnych schematów badania pacjenta (SAMPLE, OLD CART). Różnicowanie ciąży ektopowej i poronienia na podstawie objawów z różnych układów (w szczególności układu krążenia, oddechowego, zabarwienia skóry i błon śluzowych, charakterystyki zgłaszanych dolegliwości bólowych). Krwawienie w drugim i trzecim trymestrze ciąży - różnicowanie ciężkości stanu pacjentki na podstawie objawów z	

				różnych układów (w szczególności układu krążenia, oddechowego, zabarwienia skóry i błon śluzowych, charakterystyki zgłaszanych dolegliwości bólowych). Ocena czynności serca płodu. Ocena dolegliwości bólowych w przebiegu ciąży - ustalanie rozpoznania na podstawie wywiadu i badania przedmiotowego. Objawy podmiotowe i przedmiotowe u pacjentki z w stanie przedrzucawkowym/rzucawką. Wysokość dna macicy w poszczególnych tygodniach w ciąży pojedynczej. Dokonywanie pomiaru miarą krawiecką – od górnego brzegu spojenia łonowego do dna macicy.	
22	Zakażenia szpitalne	1	C.W33.	Epidemiologia zakażeń szpitalnych: źródła i rezerwuar drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, drogi szerzenia się zakażeń. Kontrola zakażeń szpitalnych, Organizacja pracy Zespołów ds. Kontroli Zakażeń Szpitalnych.	test, odpowiedź ustna, wykonanie zadania
			C.W34.	Postaci kliniczne zakażeń szpitalnych: zakażenie miejsca operowanego, zakażenie układu moczowego, szpitalne zapalenie płuc, zakażenie uogólnione, zakażenie endometrium w położnictwie, zakażenie miejsca po nacięciu kroczka. Zapobieganie i zwalczanie zakażeń szpitalnych. Terapia antybiotykowa w położnictwie i ginekologii.	
			C.W35.	Profilaktyka około-operacyjna. Dezynfekcja i sterylizacja - jako element zapobiegania zakażeniom szpitalnym.	
			C.U44.	Higiena rąk. Higieniczne i chirurgiczne mycie i dezynfekcja rąk. Elementy higieny szpitalnej- postępowanie z odpadami, bielizną szpitalną oraz odzieżą roboczą. Postępowanie po ekspozycji zawodowej na krew oraz inny potencjalnie infekcyjny materiał.	
			C.U45.		
23	System informacji w ochronie zdrowia	1	C.W36.	Relacyjne Bazy Danych - model baz danych wykorzystywany powszechnie we współczesnych systemach informatycznych. Geneza systemów informacyjnych. Definicje związane z informatyką medyczną oraz magazynowaniem i obróbką danych medycznych. System SZOI - geneza, zadania. Elementy potencjału świadczeniodawcy. Informatyczne wspomaganie procesu kontraktowania umów z NFZ. SZOI - profil świadczeniodawcy, Elektroniczna przeglądarka postępowań, SWD-KO - tworzenie oferty. Współpraca z NFZ.	praca pisemna, odpowiedź ustna,
			C.W37.	Informatyczne wspomaganie procesu rozliczania umów, sprawozdawczość, raport statystyczny, lista deklaracji, żądanie rozliczenia, rachunek refundacyjny, kolejka oczekujących	
			C.U47.		
			C.U48.		
24	Język migowy	1	C.W38.	Charakterystyka osób słabosłyszących i g/Głuchych. Mity i fakty dotyczące osób słabosłyszących i g/Głuchych.	zaliczenie pisemne , odpowiedź ustna , analiza przypadku, wykonanie zadania , zaliczenie ustne
			C.W39.	Sposoby komunikacji osób słabosłyszących i g/Głuchych. Polski język migowy (PJM) a system językowo-migowy (SJM). Savoir-vivre osób g/Głuchych. Tożsamość kulturowa Głuchych. Tożsamość kulturowa a rehabilitacja medyczna. Edukacja dzieci słabosłyszących i Głuchych. Sytuacja pacjentów słabosłyszących i g/Głuchych w Polsce. Specyfika pracy z pacjentem słabosłyszącym i g/Głuchym. Akty prawne dotyczące osób g/Głuchych. PJM – gramatyka, przestrzeń, elementy manualne i niemanualne. Daktylografia PJM (alfabet i liczebniki). Ideografia PJM (około 300 znaków z uwzględnieniem specyfiki zawodu). Tworzenie zdań zgodnie z zasadami gramatyki PJM.	
			C.U46.		
25	Współpraca w zespołach opieki zdrowotnej	1	C.W40.	Co to jest zespół i dlaczego warto tworzyć zespoły? Czynniki warunkujące skuteczne działania zespołu. Fazy rozwoju zespołu. Pełnione role w zespole i proces komunikacji. Konflikt w zespole. Techniki argumentowania i przekonywania. Ocena skuteczności pracy zespołowej	zaliczenie ustne, wykonanie zadania
			C.W41.		
			C.W42.		
			C.W43.		
			C.W44.		
			C.W45.		
			C.U49.		
			C.U50.		
			C.U51.		
			C.U52.		

			C.U53.		
26	Techniki położnicze i prowadzenie porodu	6	D.W1.	Budowa miednicy kostnej kanału rodowego. Początek porodu. Porodowe siły wydalające. Mechanizm porodowy. Płód jako podmiot porodu. Kryteria oceny sytuacji położniczej u rodzącej: Dokumentacja przebiegu porodu Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w I okresie porodu: Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w II okresie porodu. Prowadzenie porodu; Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w III okresie porodu. Prowadzenie III okresu porodu: Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w IV okresie porodu. Obserwacja i pielęgnacja noworodka w oddziale porodowym. Karmienie piersią. Metody walki z bólem porodowym Nadzór nad płodem podczas porodu	egzamin, wykonanie zadania, analiza przypadku ,odpowiedź ustna, test, odpowiedź ustna, prezentacja, praca pisemna ,zdrowie
			D.W2.		
			D.W3.		
			D.W4.		
			D.W5.		
			D.W6.		
			D.W7.		
			D.W8.		
		24	D.U1.	Poród fizjologiczny Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w I i II okresie porodu.	
			D.U2.	Obserwacja i pielęgnacja rodzącej w III i IV okresie porodu.	
			D.U3.	Zaburzenie czynności skurczowej macicy . Poród przedwczesny – przyczyny, objawy, postępowanie położnicze.	
			D.U4.	Przedwczesne pęknięcie błon płodowych.	
			D.U5.	Ciąża przenoszona – wzniecenie porodu.	
			D.U6.	Ciąża obumarła.	
			D.U7.	Ciąża mnoga. Poród w położeniu miednicowym. Poród w położeniu poprzecznym płodu.	
			D.U8.	Poród w nieprawidłowym ustawieniu i ułożeniu. Krwawienie w I , II , III, IV okresie porodu.	
			D.U9.	Wstrząs w położnictwie - leczenie krwią. Porody zabiegowe i operacyjne – rola położnej.	
			D.U10.	Prowadzenie porodu u rodzącej z chorobami współistniejącymi z ciążą. Przygotowanie i prowadzenie porodu septycznego - poród w przypadku współistnienia choroby zakaźnej u rodzącej.	
			D.U11.	Intensywny nadzór nad płodem podczas porodu patologicznego.	
			D.U12.	Metody łagodzenia bólu porodowego i aktywizacji porodu.	
D.U13.	Noworodek na Sali Porodowej ocena stanu wg. skali Apgar ,postępowanie po porodzie.				
D.U14.					
27	Położnictwo i opieka położnicza	4	D.W9.	Antykoncepcja	wykonanie zadania , odpowiedź ustna , egzamin, analiza przypadku
			D.W10.	Kobieta chora na cukrzycę a ciąża Nadciśnienie indukowane ciążą (NIC)	
			D.W11.	Nieprawidłowe krwawienia w ciąży i podczas porodu	
			D.W12.	Choroby wiktające ciążę, (toczeń, autoimmunologiczne, choroby skóry, choroby infekcyjne i zakaźne) Choroby przewlekłe u matki a ciąża-choroby układu pokarmowego, nerek, serca	

			D.W13.	Definicja porodu fizjologicznego i powikłanego	
			D.W14.	Nieprawidłowy czas trwania ciąży	
			D.W15.	Poradnictwo genetyczne i techniki wspomaganego rozrodu	
			D.W16.	Systemy organizacyjne oddziałów położniczo-noworodkowych	
			D.W17.	Pielęgnacja i obserwacja noworodka w oddziale położniczym.	
			D.W18.	Położnica po porodzie fizjologicznym i zabiegowym.	
			D.W19.	Położnica po cięciu cesarskim.	
			D.W20.	Drobne powikłania porodu	
			D.W21.	Opieka nad kobietą w ciąży mnogiej.	
			D.W22.	Ciąża przeterminowana i przenoszona.	
			11	D.U15.	
		D.U16.		Nieprawidłowa ilość płynu owodniowego.	
		D.U17.		Zagrożenie porodem przedwczesnym.	
		D.U18.		Kobieta chora na cukrzycę a ciąża.	
		D.U19.		Opieka nad kobietą ciężarną ze współistniejącą chorobą serca i niedokrwistością.	
		D.U20.		Naciśnię indukowane ciążą (NIC).	
		D.U21.		Konflikt serologiczny.	
		D.U22.		Krwawienia w II i III trymestrze ciąży.	
		D.U23.		Opieka nad położnicą i noworodkiem po cięciu cesarskim.	
		D.U24.		Opieka przedporodowa, okołoporodowa i poporodowa nad kobietą w ciąży-w oparciu o standard opieki okołoporodowej.	
		D.U25.		Fizjologia i patologia porodu.	
		28	Ginekologia i opieka ginekologiczna	3	
D.W24.	Fizjologia i patologia cyklu miesięczkowego.				
D.W25.	Regulacja poczęć i rodzaje antykoncepcji.				
D.W26.	Normy i patologie seksualne.				
D.W27.	Opieka prekonceptyjna.				
D.W28.	Płodność kobiety - diagnostyka i leczenie niepłodności.				

			D.W29.	Badania diagnostyczne w ginekologii i chorobach gruczołu piersiowego.	
			D.W30.	Nowotwory narządów płciowych i gruczołu piersiowego z uwzględnieniem profilaktyki.	
			D.W31.	Zmiany zachodzące w organizmie kobiety w poszczególnych okresach jej życia.	
			D.W32.	Prawidłowy mechanizm cyklu miesięcznego i jego zaburzenia oraz potrafi przygotować kobiety do samoopieki.	
			D.W33.	Postępowanie diagnostyczno - terapeutyczne i pielęgnacyjne u kobiet z stanami zapalnymi narządów rodnych, STD, zaburzeniami statyki narządów rodnych oraz inkontynencją.	
			D.W34.	Sposoby monitorowania stanu pooperacyjnego u pacjentki po operacji ginekologicznej.	
			D.W35.	Zmiany zachodzące w okresie menopauzy, ich wpływ na stan zdrowia kobiety i możliwości zapobiegania im.	
			D.W36.	Rola położnej w diagnozowaniu pacjentek z chorobami ginekologicznymi.	
			D.W36.	Udział położnej w profilaktyce chorób nowotworowych.	
			D.W36.	Zasady postępowania z kobietą przed i po zabiegach ginekologicznych oraz w trakcie leczenia radioterapią.	
			D.W36.	Zasady planowania opieki nad chorą w terminalnej fazie choroby nowotworowej.	
			D.W36.	Nieprawidłowości w budowie narządów kobiecych.	
		11	D.U26.	Granice norm i patologii seksualnych, modele seksualności oraz charakteryzuje aktywność seksualną w różnych okresach życia człowieka.	
			D.U27.	Metody diagnozowania i leczenia niepłodności.	
			D.U28.	Diagnostyka i metody leczenia zmian w piersiach.	
			D.U29.	Epidemiologia i patogeneza chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i sutka.	
			D.U30.		
			D.U31.		
			D.U32.		
			D.U33.		
			D.U34.		
			D.U35.		
29	Neonatologia i opieka neonatologiczna	2	D.W37.	Fizjologia okresu noworodkowego. Zasady profilaktyki. Badania przesiewowe. Szczepienia ochronne.	wykonanie zadania , odpowiedź ustna, egzamin
			D.W38.	Zasady organizacji opieki nad zdrowym noworodkiem. Organizacja oddziału noworodkowego oraz dokumentacja noworodka.	
			D.W39.	Ocena stanu ogólnego noworodka oraz zasady badania klinicznego.	
			D.W40.	Zasady karmienia noworodków donoszonych i urodzonych przedwcześnie.	
			D.W41.	Adaptacja do życia pozamacicznego.	
			D.W41.	Żółtaczka noworodków - przyczyny, metody leczenia, powikłania.	
			D.W41.	Problemy i choroby noworodków urodzonych przedwcześnie.	
		6	D.U36.	Ocena dojrzałości noworodka.	
			D.U37.	Żywienie noworodków urodzonych przedwcześnie.	
			D.U37.	Opieka nad noworodkiem urodzonym przedwcześnie na oddziale intensywnej terapii.	
			D.U38.	Zespół zaburzeń oddychania. Bezdech wcześniaków. Przewlekła choroba płuc.	
			D.U38.	Drożny przewod tętniczy.	
			D.U38.	Martwicze zapalenie jelit.	
			D.U38.	Retinopatia wcześniaków.	
			D.U38.	Krwawienia do ośrodkowego układu nerwowego u noworodków urodzonych przedwcześnie.	

				<p>Choroby układu oddechowego u noworodków. Fizjologia oddychania. Cechy fizjologiczne układu oddechowego noworodka wpływające na funkcje oddechowe. Surfactant. Czynniki wpływające na wentylację płucną. Przyczyny zaburzeń oddychania. Objawy kliniczne. Rozpoznanie i leczenie zaburzeń oddychania. Przejęciowe zaburzenia oddychania. Zespół zaburzeń oddychania. Zespół aspiracji smółki. Bezdechcy wcześniaków. Przewlekła choroba płuc. Niedotlenienie okołoporodowe. Definicja, czynniki ryzyka, objawy kliniczne, rokowanie. Krwawienia dokomorowe i okołokomorowe u noworodków. Powikłania krwawień - leukomalacja okołokomorowa, wodogłowie pokrwotoczne. Rozwój niemowląt w 1. roku życia. Odległe powikłania i problemy noworodków urodzonych przedwcześnie. Zakażenia w okresie noworodkowym - zakażenia wewnątrzmaciczne i szpitalne. Resuscytacja noworodków - zasady i szczególne sytuacje.</p>	
30	Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne	3	D.W42.	Wybrane wrodzone schorzenia: wrodzona niedoczynność tarczycy, wrodzony przerost nadnerczy.	Odpowiedz pisemna , odpowiedź ustna, test, wykonanie zadania, analiza przypadku, egzamin
			D.W43.	Wybrane wrodzone schorzenia metaboliczne: galaktozemia, fenylketonuria.	
			D.W44.	Mukowiscydoza – wrodzona choroba genetycznie uwarunkowana, metaboliczna, wielonarządowa.	
			D.W45.	Aspekty kliniczne cukrzycy typu 1. Stany zagrożenia życia w przebiegu cukrzycy typu 1 – ketokwasica, hipoglikemia. Choroby zakaźne wieku dziecięcego. Profilaktyka chorób zakaźnych – szczepienia ochronne.	
			D.W46.	Zasady żywienia w pediatrii. Aspekty kliniczne chorób przewodu pokarmowego, nieżyty żołądkowo-jelitowe.	
			D.W47.	Wybrane schorzenia układu moczowego. Wybrane aspekty chorób o podłożu genetycznym. Rozwój psychoruchowy dzieci.	
31	Choroby wewnętrzne	3	D.U39.	<p>Działania profilaktyczne I, II i III fazy w populacji wieku rozwojowego – okresu noworodkowego i niemowlęcego. Pielęgnowanie w wirusowych i bakteryjnych chorobach zakaźnych wieku dziecięcego. Udział pielęgniarki w izolacji dziecka z chorobą zakaźną. Metody oceny rozwoju fizycznego dzieci i młodzieży. Pielęgnowanie dziecka z odwodnieniem, z biegunką ostrą. Oparzenia u dzieci - zasady udzielania pierwszej pomocy i pielęgnowanie rany oparzeniowej. Wybrane choroby metaboliczne - postępowanie terapeutyczno-pielęgnacyjne Pielęgnowanie w chorobach układu oddechowego u dzieci. Alergia u dzieci. Zakażenia układu moczowego u dzieci – postępowanie pielęgnacyjno-terapeutyczne i edukacyjne. Metody działań pielęgniarstwa wobec pacjenta pediatrycznego – analiza przypadku.</p> <p>Pediatryczna dokumentacja realizacji opieki pielęgniarstwa z uwzględnieniem informatycznych narzędzi do gromadzenia danych. Udział pielęgniarki w terapii. Przygotowanie do badań diagnostycznych. Pielęgnowanie po badaniach diagnostycznych. Ocena rozwoju fizycznego i psychoruchowego dziecka. Doskonalenie umiejętności pielęgniarstwa stosowanych w procesie pielęgnowania pacjenta pediatrycznego w warunkach oddziału szpitalnego.</p>	odpowiedź ustna , prezentacja , analiza przypadku, wykonanie zadania, praca pisemna,
			D.W48.	Zasady funkcjonowania oddziału internistycznego, struktura oddziału. Podstawy badania podmiotowego i przedmiotowego. Znaczenie dokładnego zbierania wywiadu (badanie podmiotowe w diagnostyce chorób wewnętrznych). Celowość i wybór wykonywania poszczególnych badań pracownianych i ich interpretacja kliniczna. Zapoznanie ze sprzętem diagnostycznym wykorzystywanym dla rozpoznawania i leczenia schorzeń	

		4	D.U40. D.U41.	internistycznych (monitorowanie czynności serca i ciśnienia tętniczego krwi, zasady kardiowersji elektrycznej i defibrylacji, wyposażenie wózka reanimacyjnego), podstawy prowadzenia inhalacji, nebulizacji i tlenoterapii), podstawy elektrokardiografii. Choroby układu krążenia ze szczególnym uwzględnieniem badania podmiotowego oraz podstaw diagnostyki i terapii. Choroby układu oddechowego ze szczególnym uwzględnieniem badania podmiotowego oraz podstaw diagnostyki i terapii. Choroby układu moczowego ze szczególnym uwzględnieniem badania podmiotowego oraz podstaw diagnostyki i terapii. Choroby układu pokarmowego ze szczególnym uwzględnieniem badania podmiotowego oraz podstaw diagnostyki i terapii. Stany zagrożenie życia w chorobach wewnętrznych : zatrzymanie krążenia; zaburzenia świadomości; śpiączki i ich różnicowanie –zasady postępowania. Choroby układu krwiotwórczego. Choroby układu endokrynnego ze szczególnym uwzględnieniem badania podmiotowego oraz podstaw diagnostyki i terapii. Zaburzenia gospodarki lipidowej i węglowodanowej Czynniki ryzyka oraz ich modyfikacja w profilaktyce schorzeń układu sercowo – naczyniowego. Pielęgnowanie pacjentów ze schorzeniami układu sercowo-naczyniowego. Pielęgnowanie w schorzeniach układu pokarmowego, w tym zasady leczenia dietetycznego. Zasady pielęgnowania i interwencje pielęgniarskie w chorobach układu moczowego. Zadania pielęgniarki wobec chorego z POChP i w chorobach układu oddechowego. Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami układu krwiotwórczego. Pielęgnowanie chorego ze schorzeniami narządu ruchu. Pielęgnowanie pacjentów ze schorzeniami endokrynologicznymi w tym: cukrzyca, choroby tarczycy. Odrębności opieki pielęgniarskiej nad pacjentami ze schorzeniami internistycznymi. Rola pielęgniarki podczas przyjmowania pacjenta w oddział. Reakcje pacjenta na hospitalizację i chorobę. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób układu krążenia.Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych i emocjonalnych u pacjentów z ostrym zespołem wieńcowym. Rozpoznanie problemów pielęgnacyjnych pacjentów z przewlekłą niewydolnością serca. Zasady prowadzenia samokontroli w cukrzycy. Zadania pielęgniarki w profilaktyce powikłań i przeprowadzenie edukacji pacjenta z cukrzycą. Stany zagrożenia w cukrzycy udział pielęgniarki w rozpoznawaniu i zapobieganiu. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu chorób układu pokarmowego.Rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjentów ze schorzeniami układu pokarmowego (marskość wątroby, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, choroba wrzodowa). Udział pielęgniarki w diagnostyce schorzeń układu moczowego. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjnych chorych z ostrą i przewlekłą niewydolnością nerek. Planowanie opieki nad pacjentem z POChP i astmą oskrzelową.	egzamin
32	Chirurgia	3	D.W51. D.W52. D.W53. D.W54.	Chirurgia urazowa. Zakażenia chirurgiczne miejscowe. Zakażenia chirurgiczne ogólne. Aseptyka i antyseptyka. Zasady i sposoby profilaktyki tęcza. Wstrząs: rodzaje, patodynamika. Urazy wielonarządowe. Obrażenia czaszkowo-mózgowe. Obrażenia klatki piersiowej i kręgosłupa. Obrażenia brzucha: śledziony, wątroby i nerek. Złamania i zwichnięcia w obrębie kończyn. Złamania osteoporotyczne – sposoby leczenia (nadgarstek, kręgosłup, podgłowe k. ramiennej). Złamania miednicy. Urazy w ciąży. Ostre brzuch. Choroby dróg żółciowych i trzustki. Przepukliny. Kamica nerkowa. Ostra niewydolność nerek. Ból - rodzaje bólu (trzewny, somatyczny). Ostre schorzenia jamy brzusznej. Choroba uchyłkowa i jej powikłania. Niedrożność jelit (mechaniczna i porażenna).	test, odpowiedź ustna, analiza przypadku, kolokwium, wykonanie zadania, egzamin
	4	D.U43. D.U44.	Choroby zapalne jelit. Najczęstsze schorzenia chirurgiczne w ciąży. Krwawienie z przewodu pokarmowego z odcinka górnego i dolnego. Choroby wątroby i dróg żółciowych oraz trzustki. Przepukliny. Kamica nerkowa. Ostra niewydolność nerek w chirurgii. Nowotwory przewodu pokarmowego. Nowotwory układu moczowego. Nowotwory piersi. Chirurgia naczyń. Proktologia. Ogólne informacje dotyczące nowotworów (typy histologiczne, patogeneza, diagnostyka). Nowotwory przewodu pokarmowego - etiologia, objawy, diagnostyka, leczenie. Nowotwory HPB (wątroba, trzustka, drogi żółciowe) - etiologia, objawy, diagnostyka, leczenie.Nowotwory nerek i pęcherza – przyczyny, objawy, diagnostyka, leczenie. Nowotwory piersi. Choroby naczyń. Choroby żył. Proktologia. Pielęgnowanie pacjenta w tym kobiety ciężarnej z chorobami układu pokarmowego: choroby przełyku, żołądka i dwunastnicy. Pielęgnowanie pacjenta w tym kobiety ciężarnej z chorobami układu pokarmowego: choroby wątroby i dróg żółciowych. Pielęgnowanie pacjenta w tym kobiety ciężarnej z chorobami układu pokarmowego: choroby trzustki. Pielęgnowanie pacjenta w tym kobiety ciężarnej z chorobami układu pokarmowego: krwawienie z górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego. Rehabilitacja po zabiegach		

				gastroenterologicznych. Pielęgnowanie pacjenta w tym kobiety ciężarnej z chorobami układu pokarmowego: choroby jelita cienkiego i grubego	
33	Psychiatria	2	D.W55.	Podstawowe zagadnienia psychiatryczne.	test, prezentacja, odpowiedź ustna, wykonanie zadania, egzaminpodstawy
			D.W56.	Podstawowe pojęcia z zakresu psychopatologii i procesów poznawczych.	
			D.W57.	Etiopatogeneza, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych. Obowiązujące klasyfikacje zaburzeń psychicznych.	
		4	D.U45.	Regulacje prawne w psychiatrii i zasady hospitalizacji psychiatrycznej pacjentów z zaburzeniami psychicznymi. Psychiatryczna ocena stanu pacjenta.	
D.U46.	Zaburzenia psychiczne. Zaburzenia psychiczne endogenne – choroby afektywne i grupa schizofrenii. Obraz kliniczny i przebieg chorób afektywnych i zaburzeń urojeniowych. Metody diagnostyczne i terapeutyczne w chorobach afektywnych i urojeniowych. Zaburzenia psychiczne somatogenne. Obraz kliniczny, przebieg zaburzeń somatogennych. Metody diagnostyczne i terapeutyczne w zaburzeniach psychicznych somatogennych. Uzależnienia. Obraz kliniczny, przebieg uzależnień od środków psychoaktywnych. Terapia uzależnień. Zaburzenia lękowe. Obraz kliniczny, przebieg zaburzeń lękowych. Metody diagnostyczne i terapeutyczne w zaburzeniach lękowych. Psychiatryczna ocena stanu pacjenta. Elementy psychiatrii dziecięcej. Podstawowe formy i techniki psychoterapeutyczne. Psychiatria w opiece położniczej. Etiopatogeneza, objawy kliniczne i zasady postępowania w podstawowych zaburzeniach psychicznych, w tym depresji poporodowej i psychozach okołoporodowych oraz zaburzeniach psychicznych w okresie klimakterium i senium. Zasady postępowania psychoterapeutycznego w sytuacji poronienia, urodzenia dziecka martwego, z niepełnosprawnością lub nieuleczalnie chorego. Psychologiczne konsekwencje porodu matki małoletniej, w późnym wieku i samotnej oraz rodzaje i formy jej wsparcia. Rozpoznawanie problemu pacjenta z najczęściej występującymi zaburzeniami psychicznymi przy użyciu kwestionariuszy przesiewowych. Określanie celu działania medycznego i planowanie interwencji terapeutycznej.				
34	Anestezjologia i stany zagrożenia życia	2	D.W58.	Wpływ leków i środków anestetycznych stosowanych podczas znieczulenia ogólnego na organizm.	wykonanie zadania , odpowiedź ustna, egzamin
			D.W59.	Różnice technik i sposobów znieczulania dorosłych i dzieci.	
			D.W60.	Powikłania śródoperacyjne znieczulenia ogólnego.	
		4	D.U47.	Wpływ środków farmakologicznych na działanie ośrodkowego układu nerwowego.	
			D.U48.	Farmakologia i farmakokinetyka środków stosowanych w znieczuleniu przewodowym.	
			D.U49.	Powikłania podczas i po znieczuleniu przewodowym.	
			D.U50.	Diagnostyka i patofizjologia wstrząsu różnego pochodzenia (krwotoczny, septyczny, kardiogeny i neurogeny). Ogólne zasady przetaczania płynów we wstrząsie – koloidy, krystaloidy – różnice, wskazania, przeciwwskazania. Postępowanie we wstrząsie położniczym z uwzględnieniem kompetencji działania położnej. Postępowanie we wstrząsie septycznym w położnictwie z uwzględnieniem kompetencji działania położnej. Kardiologiczne stany zagrożenia życia. Algorytm czynności resuscytacyjnych – wg schematu BLS+AED z uwzględnieniem kompetencji działania położnej, wg Wytycznych Polskiej Rady Resuscytacji 2015, z uwzględnieniem resuscytacji kobiety ciężarnej oraz noworodka.	
35	Rehabilitacja w położnictwie, neonatologii i ginekologii	2	D.W61.	Zastosowanie metod rehabilitacji i fizjoterapii w ginekologii, położnictwie i neonatologii. Rehabilitacja po mastektomii i operacjach odtwórczych. Fizjoprofilaktyka i psychoprofilaktyka w szkole rodzenia. Zasady aktywności ruchowej podczas ciąży. Fizjoterapia noworodka. Wczesna interwencja wobec dziecka z wadami rozwojowymi. Rola i zadania położnej w podejmowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Zadania instytucji pozarządowych w podejmowaniu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Znaczenie wykonywania ćwiczeń leczniczych. Zastosowanie czynników fizykalnych w pracy położnej. Rehabilitacja przyłożkowa pacjentki	praca pisemna , odpowiedź ustna , analiza przypadku, zaliczenie pisemne , prezentacja, projekt, wykonanie zadania
			D.W62.		
			D.W63.		
		2	D.U51.		

			D.U52.	po operacji ginekologicznej drogą pochwową, brzuszną i po laparoskopii. Rehabilitacja po mastektomii i operacjach odtwórczych. Metody fizjoterapii stosowane u kobiet z nietrzymaniem moczu. Rola położnej w profilaktyce nietrzymania moczu u kobiet w różnych okresach życia. Zasady fizjoprofilaktyki stosowane w szkole rodzenia. Psychoprofilaktyka w szkole rodzenia. Zasady rehabilitacji po cięciu cesarskim i po porodzie drogami natury. Wczesna fizjoterapia u dzieci z wadami rozwojowymi. Metody fizjoterapii i zabiegi lecznicze stosowane w oddziale neonatologicznym. Poznanie obowiązujących zasad pracy w oddziale ginekologicznym oraz położniczym. Współdziałanie w zespole interdyscyplinarnym. Elementy pionizacji pacjentki po operacji ginekologicznej. Elementy pionizacji pacjentki po cięciu cesarskim i porodzie drogami natury. Elementy profilaktyki nietrzymania moczu po porodzie. Wczesne usprawnianie lecznicze oraz kinezyterapia po operacjach ginekologicznych. Późna rehabilitacja pooperacyjna, po zabiegowa oraz edukacja zdrowotna z zaleceniami dalszego funkcjonowania po zakończeniu hospitalizacji. Ćwiczenia mięśni dna miednicy jako najważniejszy element profilaktyki pooperacyjnej. Rodzaje aktywności fizycznej w ciąży. Ćwiczenia przygotowujące do porodu oraz pozycje wertykalne. Wczesna fizjoterapia poporodowa. Późna fizjoterapia poporodowa. Fizjoterapia po mastektomii. Elementy usprawniania po operacji odtwórczej. Rodzaje rehabilitacji przyłóżkowej dla pacjentek leczonych onkologicznie	
			D.U53.		
36	Podstawy ratownictwa medycznego	2	D.W64.	Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia. Schemat badania poszkodowanego w stanie zagrożenia życia. Resuscytacja krążeniowo oddechowa oraz omówienie problemów internistycznych związanych z nagłym stanem zagrożenia zdrowotnego powodujące zatrzymanie krążenia algorytmu resuscytacji (BLS). Postępowanie z pacjentem nieprzytomnym. Psychologiczne aspekty udzielania Pierwszej Pomocy. Organizacja Systemy Ratownictwa Medycznego w Polsce. Organizacja Pierwszej Pomocy - Podstawy prawne. Postępowanie w zdarzeniach masowych, katastrofach oraz w sytuacjach szczególnych, takich jak skażenia chemiczne, radiacyjne i biologiczne. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne. Sytuacje szczególne: zawał mięśnia sercowego, astma, anafilaksja, hipowolemia, zaburzenia elektrolitowe, zatrucia.	zaliczenie pisemne , wykonanie zadania , test, egzamin
			D.W65.		
			D.W66.		
			D.U54.		
			D.U55.	Badanie ABCDE, wywiad SAMPLE, rozmowa z pacjentem/poszkodowanym.	
			D.U56.	Podstawy elektrokardiografii – wykonanie EKG i rozpoznanie podstawowych zaburzeń rytmu	
			D.U57.	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa w trzech grupach wiekowych. (BLS/ALS) Wykorzystanie AED. Pozycje ratownicze. Usuwanie ciała obcego z dróg oddechowych. Tlenoterapia czynna i bierna, metody przyrządowe i bezprzyrządowe udrażniania dróg oddechowych. Pierwsza Pomoc w nieurazowych stanach zagrożenia życia – sytuacje szczególne. Pierwsza Pomoc w urazach. Zagrożenia środowiskowe pracy służb ratowniczych. Sytuacje szczególne w RKO. Wybrane zagadnienia z zakresu komunikacji interpersonalnej w pracy ZRM.	
37	Badania naukowe w położnictwie i seminarium dyplomowe	7	D.W67.	Główne pojęcia metodologii, Proces badania naukowego, Rodzaje badań naukowych, Metody badań naukowych. Podstawy statystyki opisowej.	odpowiedź ustna , zaliczenie pisemne,
			D.W68.	Populacja, próba, Podstawy wnioskowania statystycznego w naukach medycznych i naukach o zdrowiu.	
			D.W69.	Paradygmaty położnictwa	
			D.U58.	Struktura publikacji naukowej, pracy magisterskiej z uwzględnieniem etapów badania naukowego. Opis statystyczny pojedynczej zmiennej, sposoby prezentacji wyników	
			D.U59.	Analiza zależności pomiędzy dwoma zmiennymi. Sposoby prezentacji wyników. Weryfikacja hipotez statystycznych (Badanie różnic, badanie związków). Sposoby prezentacji wyników. Opracowanie bazy danych. Wykorzystanie programu statystycznego do analizy wyników badań. Położnictwo jako nauka. Podstawowe przepisy prawne i zasady etyczne związane z badaniami naukowymi.	
38	Efekty kształcenia w zakresie kompetencji		K.S1	kierowanie się dobrem pacjenta, poszanowanie godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywanie zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	
			K.S2	przestrzeganie praw pacjenta;	
			K.S3	samodzielne i rzetelne wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzeganie wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	

społecznych- realizowane w ramach wszystkich przedmiotów	K.S4	ponoszenie odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	
	K.S5	zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	
	K.S6	przewiduje i uwzględniania czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta;	
	K.S7	dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	